Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

I. B. GRAMAYE

ANDOVERPIENSIS

PRÆPOSITI ARNHEMENSIS, SERENISSIMORVM PRINCIPVM ET PROVINCIARVM BELGICARVM HISTORIOGRAPHI, ET PROFESSORIS Academici Namurcum.

In quo breuiter Comitum ſeries, geſta, decora ex Archiuis opidorum & cœnobiorum, diuerſiſq; tam calamo quàm typo exaratis codicibus digeſta.

ANTVERPIAE,
Ex Officina Typographica Martini Nutii, ad inſigne duarum Ciconiarum, M. DC. VII.

VITTORIO EMANUELE BIBLIOTECA IN ROMA
BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE
10
Digitized by Google

Digitized by Google

I. B. GRAMAYE

ANDOVERPIENSIS

PRÆPOSITI ARNHEMENSIS, SERENISSIMORVM PRINCIPVM ET PROVINCIARVM BELGICARVM HISTORIOGRAPHI, ET PROFESSORIS Academici Namurcum.

In quo breuiter Comitum ſeries, geſta, decora ex Archiuis opidorum & cœnobiorum, diuerſiſq; tam calamo quàm typo exaratis codicibus digeſta.

ANTVERPIAE,
Ex Officina Typographica Martini Nutii, ad inſigne duarum Ciconiarum, M. DC. VII.

10

EMANUELE BIBLIOTECA IN ROMA
BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE
Digitized by Google

ORDINIBVS AMPLISSIMIS NOBILISSIMI COMITATVS NAMURCENſIS,

REVERENDISSIMO EPISCOPO, ILLVSTRISSIMO COMITI GVBERNATORI, VENERABILIBVS PRAELATIS, NOBILISSIMIS TOPARCHIS, Prudentiſsimis Poliarchis,

I. B. Grammaye felicitatem.

OFFERO de rebus Namurcenſibus volumen vnum in tot ſectum periodos,

Quot ſunt diſcrimina vocũ,
Quot Thebis portæ, quot diuitis oſtia Nili,
Et quot Roma iugis cælo caput erigit,

id eſt ſeptem. Peculiaris eſt prouincia, ad cuius gubernacula feliciter ſedetis, ſeptenarius, non vano perfectionis argumento. Septem in ea nu-

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Digitized by Google

merari ſolent Comitum familiæ, totidem ex eâ Cæſares, totidem cum Regibus matrimonia. Septem Vrbes, municipia, ſyluæ, fontium matrices, caſtra Comitis: Totidē Abbates, Collegia Canonicorum, Cœnobia Virginum, atque hæc ante Burgundorum Principum tempora.

Quidni & ego ſeptem interuallis diſtinctam ſcriptionem confecerim? Quorum primò Encomium *eſt non vtiq; pretio aut dignitati reſpondens Namurcēſi, ſed epigraphes loco limen voluminis mei coronans. Succedit* Principatus, *vbi diplomatibus probaui Comitum ſucceſſionem, quod fundamenti inſtar eſſe volo ſcriptionis meæ. Superſtruo ædificium,* Hiſtoriam, *dico modicum illud & exile pro more meo & cenſu, 4 concamerationibus, anchoris authoritatum vbiq; munitā, nec ventis obnoxiā, cameris vniuerſim 10 conſtās, quarū ſingulæ ſuis ornantur emblematis, ſed pro re nata variis. Penu tenebroſas & vmbras veriùs quàm imagines mōſtrat. Atrium fumoſas, culina ſordidas, con-*

claue

claue arcanas, cænaculum notas circunfert: Sic hiſtoria hæc fabulis, dubiis, incertis, ſuſpicionibus, rurſus veris, indubitatis, certis neceſſe eſt expleatur. Aedificii huius appendices ſunt Tribunal & Mauſolæum Comitum, quæ Titulum *vocaui, Gynecæum quod* Geneſeos *nomine appellaui, Hortus pro quo* Comitatus incrementũ *& amplitudinem poſui, & deniq; Xiſtus quẽ* Indicem *dico. Quæ omnia ſuo ordine ſubiunxi. Nec multum dubius, cui Iconem hanc Aedificii Namurcenſis penicillo meo aliquatenus delineatam offerrem, cùm ſciam, quid decori & quid officii mei ratio poſtulet. Scilicet eos priùs & potiùs venerari, qui Nobilis huius palatij partim Rectores partim poſſeſſores ſunt: Eos ſolos amplecti, quorum fauore & auſpiciis licuit Clioni meæ temporum & ætatis curſum currere. Hoc igitur facio, & meæ gratitudinis arram, & obſequii primitias ad aram Humanitatis veſtræ depono, conceptis verbis vouens.*

Digitized by Google

DEVS MAXIME OPTIME,
Illuſtres Namurci Proceres,
Quibus genius, animus, mens bona,
Religio, fides, Virtus Magna
In diuos, Principes, Patriam
eſt & fuit, ſerua.

Votum apud Grudios feriis Euchariſticis anni CIↃ IↃC. VII.

Abs veſtro

Reuerendiſsimi,
Illuſtriſsimi,
Ampliſsimi

cliente

I. B. Gramaye, Sereniſſimorum Principum Hiſtorico.

PARS

Digitized by Google

PARS SEPTENARII PRIMA.

Encomium Comitum & Comitatus Namurcenſis.

NAmurcenſis Prouinciæ decora pugno cō-prehendere libet, cùm làte patentes eorum ornatus ſtylo non liceat penetrare. Hæc illa, cui nomen fecit muta mutataq; in religionem idololatria. Hæc illa, quæ omnium Belgii prouinciarum prima diſcipulum Principis Apoſtolorum Præconem nacta ſeruũ ſtratonis Tyrii imitata, oculos in occidentẽ conuerſa ſuperſtitionẽ, meruit prima fidei noſtræ oriẽtis aurorã aſpicere & venerari. Hæc illa, quæ quatuor à D. Materno dicata monſtrans altaria, doctrinæ ab eo perceptæ ita tenax fuit, vt per mille quingẽtos ampliùs annos nullo hęreſeos inquinata adulterio, nullis atheorũ infecta fraudibus integra perſeuerat.

Peruaſit hæreticæ prauitatis furor potiores Belgii prouincias, Namurcum pænè ſolum ſine labe manſit. Atrebates, Leuci, & Hannones, & Leodina diœceſis, qui huius laudis cum Namurco communionem arrogare poſſent, ſaltem Normannis in prædam ceſſerunt, Namurci arcem ceſſiſſe non legimus, occultæ diuinæ pietatis iudicio, primitiuam illam credulitatẽ compenſaturo. Vul-

tis

Digitized by Google

tis & minutatim iſta conſideremus? Comites ad vnum omnes ita anxiè pietatem coluerunt, vt piaculum putarent nō fundare Cænobiū aut altare aliquod, & hoc monumento, quòd Namurci vixiſſent, oſtendere. Eorum 4 vitam & vltimum vitæ ſpiritum bellis ſacris impenderunt. Duo poſthabitis ſeculi vanitatibus in Cænobia ſe abdentes vitam monaſticam, tantum non monachi, obierūt, & in illa obierunt. Hæc illa prouincia, vbi tertiam quadrigæ Præmonſtratenſis rotam Sanctiſſimus Norbertus plantauit; vbi 27 monaſteriorum Pater Gerardus ſibi delegit tam viuo quàm defuncto habitaculum Benedicti ordinis felix propagator; vbi iam inde à D. Franciſci æuo Seraphici cætus fuit ſeminarium; vbi nobiliſſimas Conſtantinopolitanæ vrbis reliquias Inuictiſſimi repoſuerunt Imperatores.

Nobilitatem Comitum prætereo, Notæ ſunt Lotharingiæ, Hannoniæ, Flandriæ, Burgundiæ, Auſtriæ Principum ſtirpes huius prouinciæ clauum tenere ſolitæ.

Ter Franciæ, bis Angliæ Regibus, 8 Ducibus per matrimonia iuncti Comites aut Comitum liberi.

Sex Orientis Imperatores produxerunt laude & fortuna paucis obueniente. De nobilitate quid dicam? Illa illa inter paucos alios decus antiquum cum libertate maieſtateque veteri mordicus ſeruat.

Plebs armis optima, illam rei militaris laudem in prouerbium pænè deduxit: Diceres Martem, Laborem, Genium, & Charites Namurcēſium ad ſuam finxiſſe libidinem,

nem, aſpirantibus Iunone & Minerua.

Tellus abundè ſuppetit quicquid ad vſum & eſum ſat eſt, quoad hæc parum indiga exterorum auxilii.

Cyri vox eſt, virtutem rudium rupium eſſe cultricē: Poëtæ dictum eſt, Cum ſatyris genium ſyluas habitare: Philologi ſcriptum, Ripas & rupes laboris eſſe regiam: Philoſophi ſententia eſt, Pietatis cunabula eſſe apud Ægyptios, eo quòd primi Deos colere illi docuiſſent. Nos eadē hæc Namurcenſibus applicantes, deſinamus mirari eſſe bellicoſos, geniales, laborioſos, pios, qui rupes, ripas, ſyluas colunt; religionem Chriſtianā primi coluerunt.

Elogium Anapęſticum

4 Ordinum Namurci.

N obilitas A nimoſa, M odeſtum
V ulgus, R egalis C omitatus,
V irtuteſque M onaſteriorum.

Heroica inſcriptio Comitis.

Princeps Imperii, Comes Arcis, Marchio regni.

Ordinis Eccleſiaſtici ſtatus.

Et mitra Norberti, Benedictinæque columnæ,
Bernardi quadriga hic eſt, cum Antiſtite ſummo.

Nobilitatis ordo.

Copia, maieſtas, virtus, & opes & honores,
Hæc Namurcæam commendant nobilitatem.

Tertius popularium ordo.

Villa vetus, florens rus, curia fixa, Namurcum,
A bobus & vaccis loca dicta, & denique Sanſom.

Digitized by Google

I. B. GRAMAYS

PRINCIPATVS NAMVRCENSIS

Pars ſecunda,

SEPTEM SERIEBVS

COMPREHENSA, IN QVIBVS

COMITES ET EORVM SVCCES-
SIO PROBATA.

SERIES

Digitized by Google

SERIES PRIMA EX TENEBRIS ANTIQVITATVM ERVTA,

CVIVS AVTHORES QVÆRE IN HISTORIAM.

1 SIcelius flamen Neptuni. *Ex Belgis.*
2 Mehan ſimiliter.
3 N tempore Friſonis.

Cambro Dynaſta 2 fluminum. *Ex Gallis.*
Lernus præfectus caſtri.

Sedroch Rex princeps loci. *Ex Tungrẽſibus.*
Aganippus Rex princeps loci.
Bourgal D. loci.

N Dux Nemetum coloniæ. *Ex Germanis.*

Cay Imp. præfectus D. loci. *Ex Romanis*

Martinus Namuci Comes anno 277. *Ex incertis*
pater Leod. Epi.
N Alberonis Francorum Ducis affinis anno 460. *Ex Francis.*
N Socer Reguli Hoſtienſis Namurci Comes anno 527.
N Comes Namurci pater Theodardi Epi. anno 653.
Glomericus etiam Durbuti Comes anno 656.
Odoarius princeps ſub Pipino.

SERIES SECVNDA EX INFINITIS DISCREPANTIVM SCRIPTORVM

 opinio-

Digitized by Google

opinionibus aliquouſque deducta, cuius partem alteram confirmat Henninges folio 29.67. & alij hanc ſtirpem deducens.

Hidulphus Ardennæ dynaſta anno 710.

Martinus. Vxor Beatrix.

Duces Meſellani	Ardennæ Comites.
Lambertus vxor prima: Maria Bononienſis.	ſecunda ſymphoriana obiit anno 778.
Lotherus ſpoliatus bonis obiit anno 809.	Adelricus Ardennæ Belgicæ dynaſta,
Fredericus vxor Felicitas obiit anno 847.	Adelhardus & Robertus
Sadigerus vxor Mechtildis obiit anno 876.	1 Naymo primus Namuci Marchio anno 812 obiit.
Raginerus cui⁹ vxor prima filia Almarici anno 876. ſecūda Ermingarda obiit anno 916.	2 Theodoricus anno 819. Vxor Penthecoſta.
	3 Amalricus nepos Naymonis obiit anno 842.
Ricuinus vxor Gertrudis	4 Gerardus anno 899.
Bona nupta Carolo Duci obiit anno 1001.	5 Beringerus anno 932.
	6 Robertus anno 962.
Ermengardis cuius maritus	7 Albertus ſiue Godefridus.

SERIES

SERIES TERTIA
CONTRA VVLGAREM TRADITIONEM DIPLOMATIBVS FIRMATA.

1 ADalbertus (aliis Godefridus) Vxor [a] Ermengardis Lotharinga.

2 Rotbodo,[b] ſiue Ragínerꝰ [c] Vxor Eua Brugeronẽſis
3 Aldebertꝰ, [d] ſiue Albertus. [e] Vxor Reilindis Lotharingica.

4 [f]Aldebertus. Vxor [g] Ida de genere Eliæ Equitis.

5 [h] Godefridus. Vxor [i] Ermoſindis Luceburgica.

6 [k]Henricus. Vxor [l]Agnes Gelrenſis

Filia nupta: aut Gelro: aut Lotharĩgo:

:[l]Beatrix: :Manaſſis: Rhetelẽſis:

Aleidis [m] Balduini Hãnonii.

[n] Ermeſendis cuius ſponſi

[n]Henricus Campaniæ, [o]Theobaldus Barenſis, [p]VValeramus Limburgenſis, [r]Radulphꝰ Eps Leodicenſis.

Henricus [q] Luceburgenſis. Vxor Margareta Barenſis.

Iſabella Guidonis Dampætræi

 SERIES

SERIES 4. MARCHIONVM SIMILITER STABILITA.

BAlduinus [a] Hannonius. Vxor Aliis [b] ſiue Aleidis Namucenſis.

1 [c] Balduinus. Vxor Margareta [d] Flandrenſis.

Baldui-nus [e] Imperator vxor Maria Cãpana.	Io-anne s	[l] Henri-cus Impera-tor.	2 [l] Philip-pus vxor Maria Franca.	[m] Iſabella vxor Phi-lippi Regis Franciæ.	3 [o] Yolenthis Vxor Petri [p] Cortenacē-ſis Comitis Antiſiodori.

Ioanna Fer-dinãdi [f] Luſi-tani & poſtea Thomæ Sabaudi vxor.	[g] Margareta Bucharaí, A-ueſnenſis & Guidonis Dãpetræi vxor.	Ludunicus octauus Rex Galliæ. Vxor Blanca [m] Caſtel-lana.

[a] Ioannes Aueſuenſis [c] Guido Dampetræus.

SERIES 5. ROBORATA EODEM modo.

8 PEtrus [a] Cortenæus Comes Antiſiodori. Vxor Yole [b] Namurcæa.

4 [c] Philippus. Robertus [d] Imperator. 5 Balduinus [e] Imperator Marga-

Margareta; Henrici Viennenſis vxor.

[e] Vxor [f] Martha Brennæ.

[h] Phs. Vxor Beatrix Sicula.

[k] Catherina Caroli Valeſii Vxor.

SERIES 6. MARCHIONVM ET Comitum.

1 GVido [a] Flander. Vxor [b] Iſabella Lutzeburgica.

2 [c] Ioannes. Vxor [d] Maria Arteſienſis.

3 [e] Ioannes. 4 [f] Guido. 5 [g] Philippus. 6 [h] Gulielmus. Vxor [i] Catherina Sabauda. 7 [l] Gulielmus. 8 [m] Ioannes.

SERIES 7. CVIVS PROBATIONEM pete ex Heutero & aliis paſſim.

PHilippus Bonus Burgundię Dux, vxor Iſabella Portugalenſis.

Carolus Pugnax. vxor Agnes Borbonia.

Maria vxor Maxæmiliani Auſtriaci.

Philippus R. Caſtiliæ: vxor Ioanna Caſtellana.

Carolus 5 Imperator vxor Iſabella Portugalenſis.

Philip-

Digitized by Google

Philippus 2 Hiſpaniarum Rex Vxor Iſabella francica.

Iſabella, Clara, Eugenia Vxor Alberti Archiducis Auſtriç.

TESTIMONIA DICTIS FIDEM FACTVRA.

AD SERIEM SECVNDAM.

Quis fuerit & quomodo mortuus. 1 Vide Turpinum Belleforeſtum, VVaſſemburgẽſis

2 Ex chronico Leodicenſi manuſcripto ad an. 815. ſub Gerbaudo Epiſcopo.

de eo & Vxore eius. *2 Et Pentecoſte fille del noble ceualler Raduz dex Prez heureuſement mariay a Thieray Cont de Namu.*

Quod ſucceſſerit. 3 Ex Iacea & memoriis omnibus ad vnum

Amaulry deuxieſme Marchis de Namur ſucceda à ſon oncle, & mourut en la bataille de Fontenel.

Quod comes hic fuerit. 4 Ex Annalibus noſtris & Lotharingiæ.

Et conſpiratione inita Godefridus Dux cum Gerardo Namurci Comite, Matfrido Angiæ, & Lamberto Louanii Comitibus in Suentebolds caput factionem concitarunt.

Quod comes fuerit. 5 Ex confirmatione Bronienſi. *Henricus d. f. cle.*

Præterea quia locus hic ſitus eſt in vicinia caſtri Namucẽſis, precamur Comitem Namuci ſicut fidelem & amicum noſtrum, &c. Datum 9. Aprilis anno 932. ſignat inter alios Comes VVicbertus & Comes Beringera.

Quod hic comes extiterit. 6 Ex Sigiberto in geſtis Abbatum Gemblacenſium.

Heribrandus autem Bratuſpantius accerſito Roberto Comite Namucenſi

cenſi omnes villas monaſterii, &c.

Quòd hic comes extiterit

AD SERIEM TERTIAM.

CHarta Ottonis 3 & Notgeri Epiſcopi de libertate Bronienſi.

Comiti etiam Namuci Adalberto, ſucceſſoribuſq; illius præcipimus, vt loco noſtri tueantur iura huius Eccleſiæ, nec quicquam eorũ quæ cõceſſimus ei ſibi audeant vſurpare, &c. Datum anno 992.

Quòd comes Adalbertus fuerit.

Chronicon m. ſ. Leodicenſe in D. Laurentii.

El ſen eſmeut grand guerre enuiron l'an 998, lors que le Conte Lambiert vient aſsiger Huy, &c.

De morte eius.

Valeran Sire de VValef & les Haſbanois que le baſtart de Beaufort eſtoit allé querrir à ſecours, entrant à la meſle occirẽt pluſieurs, & entre autres le Sire de Mon Roulant, Bertrand de Vermedoy, Iehan de Berry & Eilbert Cueux de Namur.

ᵃ Charta D. Maximini prope Treueros.

Carolus Dei omnipotentis gratia Dux Lotharingiæ, &c. pro anima patris & prædiceſſorum meorum potentiſſimorum Regum & vxoris meæ Bonæ & filii Odonis & filiarum Gerbergæ Montinenſis & Irmgardis Namucenſis Comitiſſæ, &c. Datum in Treueris anno 989.

Quid fuerit filia Caroli Lotharingi & vxor Comitis Namucenſis.

Codex Floreffienſis ante annos 300 ſcriptus.

Anno 1049 obiit Armengardis, Ducis Lotharingiæ filia.

De morte eius.

Ex chronico Cameracenſi ante annos 500 ſcripto.

Cùm Herimannus Comes cui pudori erat fugere in Eccleſia S. Gorgonii captus eſſet, Rotbodi Comitis Numucenſis mater ſano vſa conſilio ſuis amicis ſe redditurum ire promiſit, ſi pro tãta commutatione gratiam amicorum ipſius Herimanni & Imperatoris, quẽ offenderat, reſarcirent. Agit de bello ad Hogardiam anno 1013.

Quòd Irmgardis mortuo marito cum filiis imperauerit

ᵇ Si hic non fuiſſet maior natu filius Ermengardis, quomodo ante Albertum, qui ſine dubio fuit Irmigardis filius, imperauit.

Quòd Rotbo nus Comes fuerit.

Ex eodem Chronico.

Cùm Epiſcopus(baldricum intelligit) *in villa Huuardas caſtellum muniret, ad firmitatem videlicet pacis, ad maleficos territandos, ipſe Lantbertus furoris ſui obſtaculum vidẽs mox fide mutata, congregata valida manu, Rotbodo Comite Namucẽſi ſibi adhibito, nõ erubuit præſulem inuadere.*

Ex rythmis noſtratis hiſtoriæ de bello ad florinas.

De morte eius.

Den Graef van Naemen vvordt oock gevonden
ſeer miſmaeckt ligghende onder de ghevvonden.

[c] Chronicum m. ſ. Leodicenſe ad annum 1013.

De Matrimonio eius.

Il venoit Charles vaillant Conte de Brugerons, qu'il auoit vne fille Eue trenoblement marié au Cueux de Namur.

[d] Ex Euangeliario veteri Eccleſiæ S. Albani.

Quòd hic fuerit Ermegardis filius & poſt eam comes.

Comes Albertus ſecundus ortus ex patre Lotharienſi matre francigena Ermegarde, nobiliſſimam Francorum progeniem trahente, memor reſurrectionis corporis, locum hunc ſuæ requiei elegit.

Harigerus Abbas Lobienſis in chronico Põtificum Leodicenſium, qui coëtaneus fuit horum temporum.

De morte eius.

Bello apud Rinoniam Ardennæ vicum geſto, Albertus comes Namurcenſis, qui eccleſiam D. Albani refecit, interfectus eſt à Godefrido Duce anno 1067.

[e] Ex Euangeliario S. Albani.

De Vxore eius.

Albertus conſentiente vxore ſua Gozelonis Ducis filia Eccleſiam reſtruxit, &c. non diſſuadente ſed ſtimulante Reylende vxore ſua locum quem reſtruxerat multiplicauit.

[f] Ex diplomate S. Laurentii de aduocatia VVaſeggæ.

Quòd hic fuerit Alberti filius & ſucceſſor immediatus.

In nomine S. & indiuiduæ Trinitatis, Amen. Ego Henricus diuina fauẽte gratia, Romanorum Imperaror. Notũ facio omnibus præſentibus & futuris, Dei & noſtris fidelibus, quòd Cõrardus Imperator attauus noſter, precatu Stephani Abbatis S. Laurentii, aduocatiam prædii, quod habebat S. Laurentius in VVaſegga, dedit Alberto Comiti Namucenſi

mucenſi anno 1136 &c. Hoc conſtitutum multis annis ab ipſo Alberto & filio eius æquè Alberto vocato inuiolabiliter cuſtoditum, cũ Godefridus filius eius Comes Namucenſis tranſgreſſus eſſet, &c.

Ex Codice Floreffienſi. *De morte.*

Anno 1102 obiit Albertus & Ida Comites.

[g] Ex veteri m.ſ. codice.

Albertus Comes per vxorem ſuam Idam dictum Comitatum (Bolonienſem nempe) *reclamabat. Hæ duæ Idæ ſunt genus Heliæ militis, quem cygnus, (vt fertur) duxit & reduxit.* *De vxore ius.*

[h] Ex diplomate pontis Dionātenſis iuſſu Epiſcopi ſtructi.

In Nomine Domini, Amen: Quicunque fideles hoc conſcriptum legẽtes ſciatis hoc factum eſſe voluntate & præcepto Henrici Epiſcopi & Comitis Alberti ſecundi Namucenſis à me Godſcalco Abbate ſanctæ Eccleſiæ VValciodorenſis, &c. Datum anno 1080. Indictione 3. Teſtes Dominus Henricus Epiſcopus, Godeſcalcus Abbas, Albertus Comes, Godefridus filius eius: Cono Comes, Theoduinus Aduocatus, Heribrandus frater eius, Godefridus de Silii, Cono frater eius. *Quòd Godefridum filiũ habuerit Albertus.*

[i] Ex fundatione Floreffienſi.

Godefridus Comes Namucenſis & Ermeſindis Comitiſſa ad honorẽ S. Dei genitricis Mariæ annuentibus filijs & filiabus Dominis Adalberto, Henrico, Clementia, Beatrice, & Adelheide tradiderunt Domino Norberto & fratribus ipſi ſubditis in Floreffia & eorum ſucceſſoribus perpetuò poſsidendam Eccleſiam de Floreffia, &c. Datum 5. Kal. Decembris anno 1121. indict. 14. *De vxore & liberis eius.*

[k] Ex confirmatione libertatis Floreffienſis.

Notum ſit omnibus, tam futuris quàm præſentibus, quòd ego Henricus Comes Namucenſis eandem libertatem, quam pater meus Godefridus Floreffienſibus donauerat in emptione allodii ipſius villæ, tam pro ſalute animæ quàm patris mei & anteceſſorum meorum, recognoſco & concedo. Datum anno 1151. indictione 14. *Quòd ei in comitatum ſucceſſerit.*

Ex charta confirmationis priuilegiorum S. Albani.

Ne bonorum obliuioni memoria traderetur anteceſſorum, eorũ opera *Quòd Henricus quarta* ... *miſit ab*

Alberto Comite, qui Eccleſiam D. Albani reparauit.

commendauimus perpetuitati literarum. Notum ſit igitur omnibus tam poſteris quàm præſentibus, quòd Albertus illuſtris Comes Namucēſis noſtram, in qua ipſe cum hæredibus bonæ memoriæ requieſcit, ædificauit Eccleſiam, quam futuræ non immemor reſurrectionis tanto ditauit honore, tanta ſublimauit libertate, &c.

Huic autem honori detrahentes Dominus Henricus qui tunc Leodicenſe tenebat epiſcopium in die dedicationis Eccleſiæ conſtituit ſub anathemate. Henricus verò quartus ab ipſo bonæ memoriæ Alberto non minus quàm boni patres prælibata iura conſeruans Eccleſiæ, &c. facta eſt autem huius renouationis confirmatio a. 1159. indict. 3. regnante Frederico Imperatore.

[l] Ex Epitaphio Floreffienſi.

Quòd filia fuerit Regis Francorum.

Vbi nomen vtriuſque & fundatione capellæ in viefuil, vbi dicit conſenſu coniugis Mariæ Phi. Regis Francorum filiæ. Datum anno 1211.

[m] Conſentiunt Franciæ, Lutzeburgi, & noſtrates hiſtoriç eam filiam Henrici fuiſſe.

[n] Ex Codice feudali veteri.

Quid Henricus Campaniæ Comes ius prætenderit per ſponſam.

An del natiuité Ieſus Chriſt 1187 ley ceux de Champagni promit del preinder à femme Ermenſon fille de noz leal Segnor Henry, ceux de Namur & lez Borgeſ: luy fas ſerment.

[o] Ex fundatione ſacelli S. Hilarii.

Quid Barenſis ius habuerit in Comitatum.

Ego Theobaldus Domini Henrici Barenſis
Comitis filius, Comes Barri & Luceburgi,
Certum & manifeſtum eſſe volo omnibus.
quòd laude & aſſenſu vxoris meæ Ermenſidis Comitiſſæ Luxemburgi & Henrici primogeniti mei eccleſiæ S. Hilarii, caſtri noſtri contuli 50 ſolidos. Datum anno incarnationis 1212.

[p] Ex literis dotis aſſignatæ VValramo.

Quid VValramo. Lemburgenſi iũ. ...a, qui etiã ius prætēdit.

In nomine S. & ind. Trinitatis Amen. Notum ſit omnibus ad quos præſens ſcriptũ peruenerit, quòd ego Henricus Dei gratia Dux Lemburgenſis & Marchio Arlunenſis filio meo VValramo dedi totam

terram

terram de Arlune & ipſum caſtellum cum vniuerſis militibus & ciuibus in caſtello manentibus aduocato excepto, hoc pacto præhabito, quòd prædictus VValramus hæc dabit in dotem comitiſſæ de Lutcelenburg, &c.

¶ Ex contractu matrimonii.

Ego Ermēſendis Comitiſſa Lucemb. & March. Arlun. omnibus præſentes literas inſpecturis notum facio. Quòd Henricus Dominus de Lucemb. filius meus ducere debet in vxorem Margaretam filiã Domini H. Comitis Barenſis, &c. Actum anno Domini 1231. menſe Iulii.

Quòd filium illa Henricũ habuerit qui ius prætēdit & obtinuit comitatum.

¶ Ex Meiero l. 10. & cõmuni hiſtoricorũ omniũ cõſenſu.

Quòd Iſabella eius filia Guidoni nupta ius in Comitatum prætendit.

¶ Ex chronico Leodicenſi monachi aureæ vallis ad annum 1183.

Radulphus etiam Epiſcopus pro bono pacis conuenit cum Balduino iuniore, & ceſſit omni actioni quam in Comitatum Namurcenſem habebat tanquam nepos Godefridi Comitis, qui pater Henrici fuit, ita tamen vt reditibus terræ de Durbu poſt obitum Godefridi gauderet ad vitam, &c.

Quòd Radulphus Epiſcopus ius in Comitatũ arrogauerit.

¶ Annales Hannoniæ & VVaſſeburgenſis.

*Le dit Conte de Namur (*Balduinum intelligit*) apres le treſpas de Conte Henri fut auſsi querelle par Manaſſes Conte de Rhetelois, qui auoit eſpouſé la 3me fille de Godefroy, mais il en fut debouté par l'authorité de l'Empereur Henry, encoires que le peuple de Namur luy fauorit, &c.*

Quòd Manaſſes Rhetelenſis ius in Comitatũ prætenderit.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

AD SERIEM QVARTAM.

Quòd ius ſibi arrogarit ante completam emptionem, quod Aleydis eius Vxor fuerit. Quòd Balduinus Henrici nepos & hæres & primus Marchio.

[a] Vide huius Balduini poſt nuptias ius in Comitatū arrogantis titulum.

[b] Vide epitaphia.

[c] Ex donatione 24 Solidorum Eccleſiæ S. Albani.

In Nomine ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis Balduinus Comes Flandriæ & Hannoniæ Marchio Namuci primus vniuerſis Chriſti fidelibus tam præſentibus quàm futuris in perpetuum cognitum fieri volo veſtræ diſcretioni. Quòd cùm Dominus omnipotens ad honorem Namucenſis caſtri, quod me ex parte auunculi mei Henrici Comitis Namuci & Luſeleborc iure hæreditario competebat, me ſublimaſſet; & Dominus Hēricus 6 Romanorū Imperator glorioſiſſimus ex honore ipſius caſtri & eius appendiciis me Marchionē & Principē Imperii præeunte Principum ſuorū iudicio & eorum ſubueniente conſilio feciſſet, intuitu pietatis & eleemoſinæ dedi Eccleſiæ S. Albani quoquo anno 24 Solidos, &c. Actum anno 1195.

Quòd Balduinus tanquam dominus directus Namurci fuerit.

[d] Ex Epitaphio eius patebit.

[e] Confirmatio dotationis Eccleſiæ S. Petri.

Balduinus d. g. Flandriæ & Hannoniæ Comes & Maria coniux mea omnibus Chriſti fidel. cognoſcere veritatem, &c. quod factum cariſſimi fratris noſtri Philippi Marchionis Namucenſis tāquā Domini ſuperiores ſigilli noſtri appenſione probamus & roboramus. Actum anno 1198.

Quòd Thomas tanquā Dominus directus ius habuerit.

[f] Ex confirmatione Molinenſis Abbatiæ, vbi cum vxore Ioanna confirmat capellā B. Virginis in marlania à Balduino hærede imperii Romaniæ & Comite Namucenſi cænobio Molinenſi aſſignatam anno 1237. anno 1239.

[g] Ex

Digitized by Google

[g] Ex confirmatione mutationis ſyluæ Villarienſis cum Grandipratenſibus.

Margareta d.g. Flandriæ, &c. Tanquam terræ Domina ſuperior ratione directi dominii confirmauimus. Datum in craſtino conuerſionis S. Pauli anno 1264.

[h] Ex veteri manuſcripto.

Ioãnes viuo patre Balduino comes Namurci dictus nõ diu ſuperuixit

[i] Ex Henninge & aliis Germaniæ ſcriptoribus.

Henricus Balduini filius (tertio eum loco ponũt, neſcio an bene) *ex Comite Namurcenſi Imperator Conſtantinopolitanus.*

Vide etiam Epitaphiũ Philippi Comitis; vbi dicitur is fratri Henrico ſucceſsiſſe, intellige in Comitis titulo, nõ ita in marchionis.

[l] Ex inſtitutione Decanatus in S. Petri Eccleſia.

Notum ſit, &c. quòd vir illuſtriſſimus Philippus Marchio ſecundus Namucenſis pius prædiceſſorum ſuorum qui Eccleſiam S. Petri fundauerunt, & in eã 12 præbendas canonicales cum officiis præpoſiti & cuſtodis inſtituerunt, per inſtitutionem decimatertiæ præbenda cum officio Decanatus augere voluit. Datum anno 1198.

[m] Ex P. Æmilio & omnibus hiſtoricis vnà.

[n] Ex chronico Rodii Ducis circa hæc tempora.

Et Imperator videns indies res magis declinare, animo tamen maximo à multis Franciæ Principibus mutuũ accepit, & inprimis à Blãca Regina, cui idem Imperator Comitatum Namurcenſem tradidit, &c.

[o] Ex diplomate Cæſareo apud Meierum.

Terram de Namuco cum ſuis appendiciis, &c. Sororio noſtro nobili viro Ioanni Aueſnenſi vt eadem Comitiſſa (*puto Margaretam matrem intelligi*) *in feudum tenuit, conceſſimus à nobis & Imperio perpetuo poſſidenda, quarum terrarum homines & habitatores eidem fratri obedire volumus. Datum 5 Id. Iulii M. CCLII.*

regni

Quòd Margareta ius in Comitatum ſeruauerit.

Quòd Ioannes titulo tenus Comes fuerit viuo patre.

Fortè & hic titulo tenus antequam ad imperiũ aſſumeretur Namurci Comes dictus fuit.

Quòd Phs. 2 Marchio fuerit, & patri immediatè mortuo ſucceſſerit.

Quòd Iſabella, Philip. R. Fráciæ iũcta.

Quòd Blanca titulo oppignorationis ius in Comitatum habuerit.

Quòd Ioãnes Aueſnenſis ius arrogarit

Digitized by Google

regni noſtri anno 1111.

AD SERIEM QVINTAM.

Quòd hi immediatem Comitatum occupauerint.

a EX literis compoſitionis cum Domino de Bioul.

Hugo Dei gratia Epiſcopus Leodienſis omnibus tam præſentibus quàm futuris. Noueritis hanc eſſe formam cōpoſitionis & pacis perpetuæ inter Petrum Comitem Antiſiodorenſem & Marchionem Namucenſem & Yolendem Comitiſſam vxorem eius & Marchioniſſam Namucenſem, & Gobertum de Bioul, &c. Actum apud Floreffiam anno 1213 menſe Auguſto.

Quòd Iolenthis ſucceſſerit.

b Ex fundatione capellæ S. Albani.

*Ego Yolendis Comitiſſa Antiſiodorenſis & Namucenſis dilectis ſuis Decano & capitulo ſancti Albani Namucenſis ſalutem & omne bonum. Noueritis quòd cùm in Eccleſia noſtra ad honorem Dei capellaniam nouiter inſtituerim cum beneficio XV librarum, &c. Ita quidem quòd eodem Lamberto (*illam ad capellaniam præſentauerat*) decedente electione capitali S. Albani Sacerdos inſtituatur, nec ad ſucceſſorum meorum deuotionem vnquam poſſit deuolui.* c *Satiſdictus quippe Philippus filius meus de tota terra Namucenſi cum integritate feudi & omni dominio bene & legitimè adhæredatus ſatiſdictæ capellaniæ inſtitutionem modo quo dictum eſt approbauit, & ſigillo ſuo cum ſigilli mei confirmatione diligentur roborauit. Actum anno verbi incarnati 1216.*

Quòd filio ſuo Comitatū tranſſcripſerint.

Quòd Henricus Viennenſis occupauerit Comitatum quem Balduinus Imperator recepit ſibi debitum.

c i Ex confirmatione Grandipratenſi.

Vniuerſis Chriſti fidelibus præſens ſcriptum inſpecturis Thomas Flādrenſis & Hannonienſis Comes & Iohanna Comitiſſa vxor eius cognoſcere veritatem. Cùm piæ recordationis Philippus Comes Namucenſis in vltima voluntate Abbatiam ordinis Ciſtertienſis in ſuo Comitatu Namucenſi pro remedio animæ ſuæ & prædiceſſorum ſuorum animabus fundari ſtatuerit, & eandem Abbatiam ab Henrico Comite Viennenſi & Margareta vxore eius ſorore bonæ memoriæ

memoriæ Philippi Comitis prædicti tunc terram Namucenſem poſsidentibus creata ſit & fundata,&c. poſtmodum à viro illuſtri Balduino Imperii Romaniæ & Namucenſis hærede, poſtquam ſupradicta terra tanquam legitimo hæredi reddita ſibi fuerat, ab eo poſſeſſa & approbata & confirmata. Nos eadem omnia tanquam Domini ſuperiores concedimus & approbamus, laudamus & ſigillorum noſtrorum appēſione confirmamus. Datum anno 1238.

[g] Ex chronico Ioannis Hocſemii.

Poſt mortem autem Imperatoris Balduini venit quadam die Martha Imperatrix vxor eius Namurcum inuiſere Comitatum ſuum, &c. *Quòd Martha præfuerit.*

[h] Ex Henniage & Hiſtoricis paſſim.

Balduini Imperatoris filius Philippus qui licèt dictus ſit Imperator, Imperium tamen non obtinuit. *Quòd filium habuerit Philippum.*

[k] Ex ſententia arbitraria à Francorum Rege contra Valeſium pro Ioanne Comite pronunciata. Data anno 1312 in Iunio. *Quòd Valeſius ratione vxoris ius prætenderit in Comitatum.*

[f] Ex Gregoræ l. 4. contra Meierum & alios.

Qui tum Conſtantinopoli regnaret Balduinus erat Balduini primi ex ſorore nepos. Etenim Frater Henricus ſucceſsit, fuit ſororis Iolentæ primogenitus Robertus. Roberto frater ætate proximus Balduinus. *Quòd Balduinus Roberti frater non filius fit.*

AD SERIEM SEXTAM.

[a b c] EX diplomate ceſſionis Comitatus.

Nous Ghuis Conte de Flandres & Marchis de Namur & Iſabelle de Lutzeburch Conteſſe de Namur &c. auons donné & mis es mains de noſtre bien aimé filz Iehan la terre de Namur, &c. anno 1297. *Quòd Guido & Iſabella Ioanni filio Comitatum ceſſerint.*

[d] Ex literis venditionis Pollinaræ vbi id refertur. *Quòd Maria Arteſia ei iuncta fuerit.*

Digitized by Google

e Ex atteſtatione facta ipſo quo pater obiit anno.

Quòd Ioãnes patri ſucceſſerit.

Nous Oſte de Cuck & Eruould de Steẽ &c. faiſons ſcauoir, que en preſence de nol le Conte Iehan de Namur, &c. anno 1330.

Ex diplomate priuilegii Namurcenſis.

Qui filii & ſucceſſores.

Et noz portant le dictz Contes de Namur, aſſcauoir Meſſire Iehan iadis pere au Meſſire Iehans Ghuis, Philipps ſes filz iadis apres luy ont enforcés & enforce encoir le dit le Cuens Guilliame qui ores eſt, O au Conte qui ores pour le temps de

f g Ex fundatione altaris S. Albani.

Quòd Philippus Guidoni ſucceſſerit.

Philippus Comes Namucẽſis dilectis & fidelibus noſtris Præpoſito, Decano, totique Capitulo Eccleſiæ noſtræ S. Albani & aliis præſentes literas viſuris in Domino ſalutem. Cùm dilectiſſimus frater noſter Dominus Guido quondam Comes Namucenſis bonæ memoriæ in ſuo teſtamento & vltima voluntate, in qua deceſſit, legauerit vnũ altare fundandum &c. anno Domini anno 1336 vigilia Ioannis Baptiſtæ.

h Ex fundatione altaris S. Mariæ. *Gulielmus &c.*

Quòd Gulielmus ſucceſſerit.

Fratris noſtri Philippi & prædiſceſſorum moti exemplis pro remedio animæ meæ & vxoris filiorúmque meorum capellam in honore celſiſſimæ Dei genitricis in Eccleſia D. Petri caſtri noſtri Namucenſis ſtrui curauerim eidem Dominus, &c. Datum anno 1347.

Ex diplomate confirmationis Molinenſis.

Quòd Gulielmus filius Gulielmo patri ſucceſſerit.

Gulielmus Comes Namurci & Dominus Sluſæ, &c. ad ſalutem animæ patris mei altæ memoriæ Gulielmi Comitis, &c. Datum anno 1414.

Ex diplomate Andennenſi dato anno 1409.

Quòd Ioannes Gulielmi frater fuerit.

Ioannes Dominus de VVynendale & Renaix &c. cùm inter fratrem meum Illuſtrem Comitem Nam. Gulielmum & Capitulum Andennenſe nata controuerſia &c,

Quòd Ioãnes ſucceſſerit & Comitatũ vendiderit, non Theodoricus vt ait Meierus.

Ex diplomate venditionis Comitatus dato anno 1421.

I. B.

Digitized by Google

I. B. GRAMAYE

HISTORIA

Pars tertia,

IN QVA DECVS

CAPITVM GESTA PRIN-
CIPVM NAMVRCI EDISSERENS.

Digitized by Google

I. B. GRAMAYE
HISTORIÆ NAMVRCI
CAPVT PRIMVM.

Quo res ante natalem Dominicum Namurci geſtæ, aut de Namurco traditæ, recenſentur.

COmmune hominũ & hiſtoriarum fatum eſt velle aſſurgere, & ex tenebris lucem, ex luce laudem quærere: & cũ exiguo annorũ vinculo ætatẽ noſtram concluſerit natura, prolixam maiorũ ſeriem digerendo, longos nepotum ordines ſperando, æternitatem quodãmodo nobis pollicemur. Ita vſu venit familiis priuatim, & gentibus publicè & vniuerſim, vt titillãdo ſibi ipſis riſum moueant; illæ verò ſi excedere larem domeſticũ concedatur, & ſcintillam in Troiæ cineribus, laciniam in alicuius Regis purpura detur inuenire, quã moioribus ſuis alibi inter terræ filios natis præferunt. Hæ ſi factis (fictis dicere debebam) Regũ rerũque commentariis plurium ſeculorum antiquitatem valeant vſur-

Digitized by Google

vſurpare. Hoc malum cùm iam inualuiſſe videam,& pluribus placere quomodi libet quæſitum hoc decus,veniá merebor,ſi & ego narratiunculas has è noſtrate Hiſtoria petitas attexo,vmbram hanc reputans, quæ neceſſariò omnium gentium hiſtorias comitetur. Hæc itaque de veteri Namurcẽſium ſtatu inuenio. Aganippum Belgarum primi nominis regem, locum in Arduẽnæ receſſu vbi, Sabis in Moſam ſe exonerat, muniuiſſe, & Neptuno maris Deo ſacraſſe. Quia ſorbendo aut auferendo Name patrio ſermone dicebatur. Cæterùm Arci & ſacrario *flamines* præfeciſſe eundem & eius ſucceſſores Belgarum reges traditur.

Annales Hannoniæ parte prima, libro 3. Chronicon Traiectenſe fatetur.

Tempore Salomonis ſi diis placet.

E quibus *Sicelius* Regis affinis, cuius nomen referunt Vicus *ſcleii* & *Siclinium*.

Lucius Tungrenſis fol. 23 hunc nominat.

Sclain ad Moſam.

Itemque *Mehan* Menapii Regis filius qui flumini nomen reliquit, diciturque ſacerdos Neptuni ad Moſam. Et fortè hinc eſt anonymus ille, qui ex Moſę prouincia in Friſiam legitur veniſſe; & cum Haione Friſonis filio cõmunicaſſe.

Annales noſtri f. 64 hũc nominãt.

Mahaigne fl. in Namurcẽſio.

Schada Suffridi hũc inter Friſonis ſui collegas nominant.

anno ante C. natum 350 vixit Hajo teſte Cappido.

Atque hæc eſto prima principum Namurci ſeries. Alteram petam à Gallorum Ducibus Cambrone & Burdegale, quorum ille traditur Sabi ſiue Sambræ fluuio nomen ſuum communicaſſe, & ad confluuium eius cum Moſa

De hoc fuſius in Cameracenſibus agam.

Sambra fl.

Digitized by Google

arcem reſtituiſſe, coërcẽdis præmiatorum excurſionibus: Hic in rupe edita ad Moſã turrim ſui nominis cum ponte ædificaſſe Cuius ſucceſſores præfecti per annos plures arcẽ habitarũt, cuius generis Lernus *caſtri Moſani cuſtos*, vnde ducta nomen habet Colonia. Tertios in ordine Namurci principes Tungrenſes pono, quorum Rex Sedroch arcem præſidio munitam auctamque à ſe nuncupauit. Quartos facio Rheni accolas Nemetes, qui Coloniam huc duxerunt, & Nemetocennam quaſi dicas Nemetum ad Cennam ſiue Sembrem appellarunt, quos vicinos agros imperantes Romani in Gallias delati aut ejecerunt, aut certè in fidem acceperunt.

Meminit codex Gemblacenſis.

Bourgal turris caſtri.

factum volunt anno 200 ante C.n Lernu pagus

Lucius & chronicon Leodicenſe in ꝗ Rege Tungrẽſiũ.

Sub Iulio Caſare.

Heuterus l.2.c.13 de veteri & ſui æui Belgio.

Caput ſecundum.

In quod coniecta, quæ per ſecula ferè ſeptem de Namurco legimus Romanorum & Francorum tempore.

Libenter ego crederem nomen Nemetocennæ ſub Romanis perſeueraſſe, donec à Barbaris diruta arx, à Francis nouo muro (vnde Namurci nomen hæſerit) cincta eſt, ſi id fieri poſſit bo-

Ita Meierus & Dinam derivant.

nieu muur ſonat nouũ murum.

na Chronicorum pace. Quæ nominant Diuũ
Vita D. Materni per Harigerum Abbatẽ Lobienſem ſcripta. Maternum fidei noſtræ fundamenta apud Se- *ſub annum 100.*
drochienſes iacientem, & quod oracula dein-
ceps non ederet Deaſter Nam, *Namuti* no- *a. Chriſti 35.*
Iacea & memoria omnes ex annalib⁹. men oppido hęſiſſe. Amplius addũt Caiũ Im-
peratorẽ oppido, quod latè per montana ex-
tẽdebatur, in vallem Arci vicinam tranſlato, *Gayette turris caſtri.*
aſiã Namurco ſpeciem indidiſſe, & præfectũ
ſiue Comitẽ à Romanis deinceps cõſtitutum.
Placentius in vita 7. Tũgrorum Epiſcopi. Cuius generis inuenio ſeptimum Tungrorũ *anno 277.*
antiſtitẽ Martinũ Martini comitis Namurcẽ-
ſis filium Haſbaniæ Apoſtolũ. Quicquid tamẽ
eius ſit, hoc probabile, Arcem tam oportu-
no ſitã loco, à Romanis nõ habitã neglectui;
hoc certũ Romanos paſſim hic egiſſe, fidẽ fa-
cientibus variis, quæ alibi afferam, Romana
lingua Epitaphiis & monumentis, quæ tem-
porũ calamitas in rupibus & ſaxis nobis reli-
Teſtis VVaſſeburgenſis. qua fecit. Declinante autem Romanorum in *anno 456.*
Galliis imperio, Clodio Frãcorum Regi natus
albero, in arce hac refecta, Comites ſanguinis
affinitate ſibi iunctos conſtituit. Cuius gene-
Placentius ex Harigero. ris eſt ille anonymus ſocer Reguli hoſtiẽſis & *anno 527.*
auunculus Encharii Traiectenſium Epiſcopi:
Iidem. Itẽque alter qui filiã Principi Bauariæ vxorẽ
dedit, matrem factam Theodardi Leodiorum
antiſtitis. Deficiẽte autem hac Francicorũ co-

mitum

mitum (ſiue illi tēporarii ſiue hæreditarii fuerint) ſtirpe, Sigibertus deuolutum ad ſe iure beneficii Comitatum, Glomerico Durbutenſi Comiti, operæ fideliter in bellis nauatæ præmium, aſſignauit, longoq; poſt tempore eoſdem duæ hæ prouinciæ Comites habuerunt. Cùm autem Pipinus Harſtallenſis Dux noſter Geſtimarum tyrãnum ad arcem Namurci prælio ſuperaſſet, probabile ad eius arbitrio caſtrũ & Comites Namurci ſtetiſſe. Cuius generis eſt fortè Odoarius ille Princeps Floreffiæ reſidēs, cuius interuentu Pipinus S. Bertuino 5 villas donauit. Hæc ſunt quæ per ſeptē ferè ſecula de Namurci rebus lego, quo tempore exiguis limitibus circũſcriptum opinor Comitatum, Arduennæ partem & magis per aquã & ſyluam quàm per agros extenſam iuriſdictionē, opinor, inquam; nec enim in tam remota temporum caligine certo aut recto tramite verſamur, imò quo penitius abyſſos iſtas antiquitatum introſpicimus, hoc obſcurior oculos mentis captiuat nubecula.

Author fr. Roſieres, VVaſſebur. autem ait Glomerico & Durbutum & Namurcum aſſignatum.

anno 650.

Idem Roſieres cũ quo conuenſiunt Schedæ Pithæi.

anno 700.

Nolanus 11. Nouembris.

Caput

Caput tertium.

In quo Series Arduennæ Principum, qui per 300 annos aliquam Namurci, vt nunc eſt, partem tenuerunt.

NOta eſt Arduennæ ſyluę amplitudo, ſub cuius ambitu cenſebantur olim omnia per Brabantiam, Flandriam, Hannoniam, Namurceſium ſylue-

Doctum id fuiſſe à Diuæo, Molano, Lazio.

ſtria, quæ lapſu temporis ab inuicem ſeparata, proprium nomen aſſumpſerunt. Eius Ardennæ, ſed neſcio an totius, Dynaſta Hidulphus

Henninges f. 20. Monarchia 4 regni 2 & 3. parte priore.

fuit, fortè ex Glomerici dicti poſteris, qui Beatrice filia Martino Moſellanorũ Duci enupta, in illũ, & natos ex illo Moſellæ Duces, Arduēnæ tranſtulit hęreditatem, ſub qua potior Namurcenſis, vt nunc eſt, Comitatus cenſebatur:

Idem ibidem folio 449.

& huius Martini, qui alioquin Dux Moſellanus fuit, filia fortaſſis eſt illa anonyma, quę ſub hoc tempus titulo *Ducißæ Namurcenſis* datur vxor

Idem fol. 64.

quarti comitis Hanauienſis. Martini certè ex filio Lamberto nepos Loherus pulſus ob ſu- *obiit anno 770.*

malè Veteres memoria priuatum aiunt à Carolo M.

perbiam regno Auſtraſiano & Ducatu Moſellano priuatus, itémque Comitatu Arduennæ, per Pipiniũ Regẽ, poſt huius mortẽ ſupplex

 factus,

factus Carolo magno in gratiam & Ducatum reſtitutus eſt. Et quamuis filius eius & poſteri Comitis Arduennæ titulo vſi legantur, tamen neutiquam toto, imò ne potiore quidem comitatus parte fruiti, ea duntaxat potiti ſunt, quæ vlterior circa Luceburgum & Germanias. Altera autem quæ ad diſtinctionem Belgica appellatur, per Pipinum (quod ſuſpicor) aſſignata Adelrico nepoti ſuo ex Simphoriana filia ſecundis nuptiis iuncta Lamperto & proinde Germano Loheri ſupradicti: cuius poſteri citantur Adelhardus & Robertus, vnde aliqui Ducum Lothariẽſium ſtemma deducũt. An autem ſub nomine Auduennæ Belgicæ comprehendatur potior Namurci pars vltra Moſam, nolim dubitare, ſed nec aſſerere, quòd caſtrum Namurci fuerit cõprehenſum. Quicquid tamen eius ſit, rediit ad Loheri poſteros pars illa Ardẽnæ potior ſiue Comitatus Namurcẽſis ablata, per nuptias filiæ Almarici Comitis cum Raginerio Sadigeri Ducis Moſellani filio, Loheri pronepote, qui proinde arrogauit ſibi & aſſumpſit defuncto ſocero potiorem Comitatus Namurcenſis partem, potiſſimùm eã quæ Ardennę ſuperiori proxima, quam adeò ad hæredes tranſmiſit, donec per nuptias Bonæ eius ex Ricuino filio neptis,

Apud Henningẽ & Lazium vocãtur hi Dynaſtæ Ardennæ Belgicæ.

Henninges vnicã tãtũ dat vxorem Raginerio Lotharii Imper. filiam, alii duas, quarum primam vocant Almarici Ducis filiam.

obiit a. 876.

neptis,

neptis, Carolo Lotharingiæ Duci, vt per nup-
tias Ermingardis Carolo natæ Alberto Na-
murcenſi comiti id ipſum, & quicquid in Co-
mitatum reliquum iuris prætendebat ceſſit.

Parergon ad excuſandum memorias & diaria vetera,

» CArolo magno imperii occidentalis
» clauum tenente varia & dignitatum
» & curarum nomina emerſerunt.
» Inter alia Marchionis Namucenſis titulum in-
» notuiſſe contendunt vno ore veteres memo-
» riæ. Ego quamuis nec diplomata nec exteros
» ſcriptores habeam ſtabiliendo huic nomini,
» tamen facilè patiar ſcribi præfectum aliquem
» datum Arci huic in confinio duorũ fluminũ
» conſtructæ, qui limitis huius aut quaſi limitis
» curã gereret, ob id Marchio appellatus. Quos
» ipſæ eædem Schædæ volũt poſito Marchionis
» titulo Comites dictos, cũ per nuptias Ermẽ-
» gardis Carolo Lotharingo natæ plenum eius
» prouinciæ dominum nacti ſunt, cuius hacte-
» nus fuerant honorarii adminiſtratores. Quid
» ergo, inquies, cùm Gerardum in Lotharienſi,
» Beringerum in Bronienſi, Robertum in Gem-
» blacenſi, alios in Leodienſi Hiſtoriis Comites

„ Namurci vides nominari ante æuum Ermin-
„ gardis ſupradictæ? plures ſunt viæ experiendi
„ hos labyrinthos. Potuit enim fieri eodem tē-
„ pore & Comites eſſe & Marchiones eſſe, aut
„ diuerſos aut eoſdem etiam, ſed non tota, ſed
„ non tanta, ſed non pacifica gaudentes prouin-
„ cia. Et eſto fuerint Comites Regni aut Duca-
„ tus Lotharici, fuerint Comites Imperii, fuerint
„ in Comitatu Namurcenſi, qui latè olim per
„ Ardennam extendebatur, dominantes, ideoq;
„ Comites dicti, nihil tamen vetat etiam Mar-
„ chiones fuiſſe. Et ſanè vt pacem licèt iniquiſſi-
„ mam æquiſſimo bello præferendam cenſeo,
„ ita probare à maioribus ſcripta, & ſicubi diſ-
„ ſentire videntur, in gratiam reducere, aut, ſi id
„ minus licet, iuſtam erroris cauſam dare, multò
„ malo, quàm aut rejicere, aut damnare, aut ca-
„ ſtigare bonorum veterum labores, cōtra æui
„ noſtri morem, quod ex eiuſmodi ſtudiis fa-
„ mam venatur. Hoc igitur agam, & quæcunq;
„ tā apud exteros quā populares reperi, in char-
„ tam conjiciam, addat quiſque ſua & conferat,
„ melioribus ego cedam, doctioribus conce-
„ dam.

Caput

Digitized by Google

Caput quartum.

Annorum ferè 200 geſta & Comites continens, Glomerici poſteros, & ferè ſanguinis Lotharici.

Turpinꝰ Naamũ Belleforeſto Neſines VVaßeburg. Naymes.

COmmunis Hiſtoricorũ & memoriarum conſenſus eſt, Carolum magnum Naymoni cuidam arcẽ Namurcenſem & Marchionatum cõtradidiſſe. Fuit hic Naimo generalis Dux Bauararum cohortium, regia Boiorum ſtirpe editus, aut quod veroſimilius è poſteris Glomerici Comitis aut affinibus Adelrici Dynaſtæ procreatus. Dignitate *Comes regni Auſtraſiani*, quo titulo eum frater Carolus Imperator dederat vnum ex duodecim aduocatis Eccleſiæ Leodienſis: Itemq́ue ex paribus regni Franciæ qualiter Gaſnem proditorem cum Ogero & aliis Comitiis duodecim-viralibus, ſine parlamento indicto, condemnat.

Talem eum deſcribunt, quos in altero margine laudaui, atque inde eſt, quòd aliquibus Dux Bauariæ vocetur.

Chronicon Leodicenſe addens Leonem Papam vnà hos confirmaſſe.

Teſtes annales & Gaguinus.

Marchio etiam Namurci, vtpote onus habens defendendi à pyratis flumina, à prædonibus ſyluas, à Barbaris limitem. Quod fecit gnauiter, & loquitur ſuum authorem aucta

Namur. Nameſcho Namynes Ronchenal anno 810 aut 812 vt Belleſor.

Annonius bello deſcripto, caſos tamen non nominat quos Turpinus c. 30 recenſit.

Henninges f. 449.

Namurci arx, culta Nameſchi littora, habitata apud Namynas rupes. Ad extremum dum Magni Cæſaris caſtra ſequitur in prælio ad reſcidam-vallem commiſſo glorioſa morte obiit, in Aylis campis in cæmiterio cum aliis ſepultus, & huius fortè filia fuit quæ duodecimo loco inter vxores Comitū Hanauienſiū ponitur & titulo Duciſſæ Namurcenſis, & vixiſſe colligitur circa hæc tempora.

Anſelmus presbyter in chro. latino.

M. S. vulgari lingua hæc refert, quæ de verbo ad verbum in latinum verti.

Codex Gemblacēſis conſanguineum, codex S. Iacobi Leod. nepotem, Iaceæ ex ſorore alii ex fratre.

Chronicum Leod. ante annum 1350 verſibus conſcriptum id refert.

anno 819.

Caſtrum Theodorici.

Cùm hiſtoriæ Leodienſes nominent in Synodo illa ſub Carolo magno celebrata (vbi inſtituti ſunt 8 Archidiaconi) inter alios *Arnoldum filium Comitis Namurcenſis* & ſub annum 815 referant *Pentecoſtam filiam Radulphi de pratis ; comitis Huyenſis elocatam Theodori o Comiti Namurcenſi*, facilè credā hos duos Naymonis filios fuiſſe, & hunc quidem ſucceſſorem. Maximè cū pleri que Indiculi referāt, his prætei itis, ſucceſſiſſe Naymoni Amalricum non filium (quod pauci volunt) ſed nepotem vel ex fratre vel ex ſorore. Eſto itaque hic ſecundus Marchio ſiue comes, qui & in haſtiludio Huyenſi decertās, ſcutum prætuliſſe dicitur aureum nigris duabus diſtinctum faſciis, & neſcio an non ab hac nomen ſeruet caſtrum in edita rupe extructū ex aduerſo VValciodori.

Secundū faciunt omnes memoria.

alii Amynam, aut Amalricum.

Almaricus in ordine tertius Marchio in diſſen-

ſione

ſione illa nepotum Caroli magni adhærens Lothario, vtpote Imperatori, ab Luduuico Germanico interfectus eſt, in cruenta illa & centum millibus capitum æſtimata pugna, ad Fontenellam in finibus Altiſidoreſium, tumulo illatus cum aliis in ſepulchreto ingenti, quod hodieque viſitur ſecus fanum Deiparæ. Nominis veſtigium eſt Amynes vicus ad Moſam.

De eo G. Paradinus de antiquo ſtatu Burgundia.

anno 842. ipſo die Paſchatis.

Memoriæ veteres vt filium ita hæredẽ Almarici faciunt Beringerum, quem cùm anno 932 vixiſſe ex diplomate Cæſareo diſcam, quæ antè apud alios reperi addam. Chronicon vetus m. ſ. refert, Alcmarico duntaxat vnicam fuiſſe filiam, procurante Imperatore (nomen nõ addunt) elocatam Raginerio Sadigeri Ducis, vt dixi filio. Quid ergo de reliquo Namurci comitatu? non exprimunt Chronica. Ego arbitror Affines ſuperiorum Comitum etiam inuito Cæſare ſibi aſſeruiſſe, cũ legam in coniuratione Principum Lotharingię contra Suẽtebaldum Arnulphi Cæſaris natura filium recenſeri Gerardum Namurci Comitem, qui Stantii nomen ob id adeptus ſit, quòd Normannis Namurceſium & Andennam in primis vaſtantibus, fortiter arcem tuitus ſit. An autem hic Stantius idẽ ſit cùm illo beati Gerardi

Nominatur à fr. Rogieres & Pithaoquem omnes memoria prætereunt. Vetus Chronicon m. ſ. hanc nominat chronicon Hannoniæ.

anno 899.

al. Geroldus.

poſt annũ 880.

Ita ſentit Placentius, ſed malè, vt opinor.

rardi Bronienſis parente non definio. Affinem Beringarii Comitis fuiſſe hunc admodum credo, quoad fœminum latus, ab Hugone Cameracenſi Comite deſcendiſſe, quoad maſculinũ testatur hiſtoria

Id tradit codex Bronienſis in vita eius.

Nomen huius perſeuerare videtur in ſarto Geroldi iuxta Namurcum.

al. Beringerus.

Gerardo ſubiungam Beringarium, quē perperam, vt ſeriem ſuam concinnarent memoriarum collectores, vixiſſe volunt paulo poſt annũ 800; ego audacter addo paulo poſt 900. faciũt Almarici filium eadem-propter, hiſtoriæ ſimpliciter genus trahere aſſerunt à Glomerico Comite, de quo ſuprà.

Hiſtoria Bronienſis id tradit.

Cæterùm quo titulo hic ad Comitatum deuenerit, non mihi liquet, facile fuit tempore turbarum, ſub Carolo Simplice concitatarum, fauore alicuius partis fretum, poſſeſſionem Comitatus adiiſſe. Credamus illud dum certiora ſe offerant, & ſtatuamus, quòd extra cõtrouerſiã eſt, Beringarium hunc *Comitem fidelem & amicum* .i. Beneficiarium *Imperatoris* extitiſſe, & ius rogatu tuẽdum accepiſſe titulo Aduocati territoriũ *Bronienſe*, cum aliis ſitis *in pago Lomacenſi*, & amplius ab eodẽ Cæſare arcem Bouinii, quę Romanis authoribus gloriatur, poſſidendam fiduciario titulo obtinuiſſe.

Ex diplomate Hẽrici Imper. vbi eo vocatur titulo.

anno 932.

Id tradit Codex m.ſ. Leod. noſtra bibliotheca.

Ab hoc fortè dictus palus Beringeri, à quo vſque ad Tarentiſiam exten-

Annales noſtri in Henrico primo Duce.

Digitized by Google

extendere Ducatum ſuum contendebat Henricus Dux.

Filium Beringero dant ſchædæ veteres Godefridum, Godefrido Henricum vltimũ Marchionem, eo quòd Godefridum Henrico natum putent maritum fuiſſe Ermengardis Lotharingicæ, & obliterato Marchionis titulo, cuius ratione videretur imperio obnoxii, Comitis appellationem induiſſe. Ego cùm nihil apud vicinarum gentium ſcriptores præter trium horum Comitum nomina reperiam, his in medio relictis aliò conuertar, & conſtituam ſucceſſorem. Beringario, aut, ſi mauis, Godefrido Robertum, cuius geſta & nomen ſuppeditat Chronicon Gemblacenſe. Erat hic ex affine Heribrandi Comitis Bratus-pantii natus. Vnde cum eodem contra recens extructum Gemblaci xænobiũ arma mouit, nihil veritus Pontificis Romani fulmina, & Cæſaris interminationes. Vaſtatum Gemblacum, occupata monachorum peculia, nec integrum fuit aut Cæſari foris occupato ſuccurrere, aut religioſis tanto exercitui reſiſtere. Neceſſariò itaque veniendum ad leges pacis, quæ ipſa nec ad effectum deduci potuit, niſi cum dimidia bonorum iactura. Atque ego arbitror huius victoriæ pretium aut præmium Comiti Na-

Chronicon Leod. Godefridi Comitis dat ſororẽ Stephani Leod. Episcopi, quæ etiam nupta fuit Stantio patri B. Gerardi Broniensis.

al. Rotbertus.

Hæc ex Sigiberto in Vitis Abbatũ Gemblacenſium, in Vita Erluini 2.

anno 960.

Molanus ad 23 Maij meminit.

Littera Ottonis Augusti hac de re data a 964.

F murcæo

murcæo manſiſſe, Comitatum Darmienſem, ſub quo potior territorii Flerucenſis pars continebatur, cuius trientem expiandi facinoris cauſa Diuo Lamberto obtulit Comes. Et neſcio an non hic eſſe poſſet ille octauus Alberti ſecundi Comitis *Comes Robuoldus*, quem recẽs extracto, VValciodorenſi cænobio ius immunitatis exemptioniſque dediſſe fatentur diplomata. Huius Roberti nomen mons retinuit, vbi poſtea ſtructum cœnobium.

Vibertus vaterq; eius Litoldus dicti Comites Darmienſes.

Nominat eum Albertus 2 in diplo de ponte Dionantenſi anno 1080.

ſtructum cænobium anno 964.

Robertmont apud Hoyũ.

Niſi Rotbertum eundem cum Adelberto ſiue Alberto primo faciam, cogor & temporum & hiſtoriarum ſerie ei ſubſtituere Adelbertum, quẽ Otto Imperator iteratò declarauit ſolum Bonienſis abbatiæ Aduocatum, vnà cum Notgero Epiſcopo factum probante. Quique exorto inter Lambertum Louanienſem & Epiſcopum Leodienſem prælio, ob donationem Comitatus Huyenſis ab Auſberto Comite factã, in qua iure affinitatis ſe potiorem videri volebat Louanienſis, auxilio veniens huic, ab Haſbanis obtruncatur. Non tã paternis titulis quàm côniugio & propria virtute felix.

anno 992.

Ex diplomate confirmationis Brenienſis, quod vide ſupra. f.

anno 995.

Hæc ex chronico Leodicenſi petita.

anno 998.

Caput

Caput Quintum,

Annorum 50 Hiſtoriam expediens ſub Comitibus Ermengardis Fră-cicæ hæredibus.

IAm ad famam venire Namurci nomen tot locorum acceſſione recens augmentatum cœperat, ſed timebatur à Moſellanis & Lotharingiæ Ducibus, qui licèt nuper iuſtam Ardēnæ Belgicæ portionem obtinuiſſent, tamen (vt ſunt impotes ſui & impatientes quietis Principum animi) imminutam veteris potentiam maieſtatis ægre laturi videbantur. Itaque tempori occurrendum ratus, Comes Alberti pater, & bella & fortunam imò etiam familiā Caroli Franci Lotharingiæ Ducis ſecutus, meruit filio ſuo Ermengardis eius ex Bona Moſellanica filiæ nuptias, & cum eis reſtitutā ſibi Comitatus amplitudinem, redditis Ardēnæ locis pluribus, auctam imò Thenenſi in Haſbanis territorio. Hæc Ermengardis diu marito ſuperuiuens cum filiis rempublicam adminiſtrauit.

Memoria vocant Ermengardis maritum Godefridum.

Belleforeſt. in Philippo Auguſto huius ſtemma deducit.

al. Emerardis Mi ... iero Irmgardis, nupta ſecundùm annales Hannoniæ mortuo patre, ſecundùm annales Franciæ & veritatem anno 968.

Teſte Chronico Cameracēſi & Codice Floreffiēſi.

obiit anno 1049.

 Succeſ-

Succeſſore Adalberto dein Raginerium ſi- *al. Reynerus*
ue Ratbodonem, qui ſicut & frater ſub tutela
matris Ermengardis rexit, & res magnas geſ-
Teſtiū horum Reſteres. ſit. Germanicarū partium ſtrenuiſſimus pro-
pugnator, donec poſt obitum auūculi ſui Ot- *anno 1012*
tonis, Cæſar negatum Lamberto Louanienſi
(qui Gerbergam eius materterā duxerat) Du-
catum Arduennatibus aſſignauit. Nec multo
pòſt cùm Brugeronenſem Comitatum (cuius
iuriſdictio extendebatur à vicinis *Reuche* & *Ra-*
Bruſtemius in Chronico Leodi. *lant* vſque ad fanū Quintini) Carolus Comes *anno 1013*
1200 Marcis argentis Baldrico Epiſcopo ven-
didiſſet, Lambertus Louaniēſis iure affinitatis
interuenit, ideo diris Eccleſiaſticis inuolutus.
Hac controuerſia in bellum erumpente, cùm
inſuper Epiſcopus arcem apud Hugardas ex-
trueret, auxiliares aduocauit Dynaſtam Flori-
nenſem (quod oppidum recenter dono Gerar-
di Epiſcopi Cameracenſis acquiſierat) Radul-
phum de Pratis, Comitem Salmenſem, & Na-
Chronicon quidē nominat Comitē ſed vocat Comitē Namurcenſem Lamberti Comitis nepotem. murcenſem. Pugnatum acriter & victoria pe-
nes Leodienſes fuit, qua hoſtium ſecuri prędæ
& poculis ſe dantes, ſomnum capiebant, cùm
ſecedens ab exercitu Namurcenſis auunculū
monet, adducit, adiuuat, victoria licèt carè
empta ad Louanienſem inclinante. Quibus *Chronica*
viſis non obiter, Godefridus Florinenſis, vnà *malè annū 1016 putant.*
cum

cum epiſcopo Namurcæſium ingreſſus, ferro & flamma in vicos homineſque ſæuit, donec interuētu Flandriæ Comitis pacis leges dictæ, quibus iubebatur Louanienſis communioni fidelium reſtituendus, Eccleſiam in Hogardis ad ſolamen cæſorum extruere, & Namurcenſis 4000 berantinorum eundem in finem pēdere, quibus, vt fama eſt, ſancti Iacobi in inſula cœnobium inchoatum. Hæc pax cum Epiſcopo ſtabilita quidem, ſed remanſerunt diſcordiarum reliquiæ inter Namurcenſem & Florinenſem. Cumque hic Gorelonis Ducis, ille Louanienſis auxilio fretus apud Florinas concurrerent, nece vtriuſque Comitis remanſit penes Ducem victoria. Videtur hic Raginerius nomen communicaſſe Sarto circa Namurcum.

cum authore Sigiberto bellum ad Florinas acciderit anno 1014.

Annales Leodienſes Comitē Namurcenſem obiiſſe tradunt, ſed nomen non addunt, Brabantici etiā. Codex Florinenſis vtrumque tradit.

anno 1018 vt chronica, 1014 vt Sigibertus.

Reinerſart.

Rotbodoni ſiue Raginerio ſucceſſorem do Aldebertum. Equidem arbitror interuentu aut Epiſcopi Leodienſis aut Frederici, (qui filius Goſelonis Ducis, poſtea Papa Stephanus octauus factus eſt) ad ſopiendam diſſenſiones ex bello Florinenſi, & cæde patris ortas, matrimonium eius cum Reinolda Goſelonis filia procuraſſe, dote in ducatu Bullonienſi conſignata. Hic Comes à Cæſare Aduocatiam de-

al. Albertum.

Sigibertus ad an. 1068.

al. Relendis.

Ex diplomat Com.

anno 1035.

Digitized by Google

VVaſegga, ab Epiſcopo oppignoratam ſibi antè, Comitatum Brugeronenſem accepit beneficiario titulo poſſidendum. Interfuit *obſidioni Florinenſi gratia pacis factæ*, & alteri etiam interiecto tempore, *iuſſu Henrici Cæſaris*, qua captum miriſq; modis deformatum oppidũ. Contra Odonem Campaniæ Comitem Reginaldo Epiſcopo opem tulit, vbi *dum in confertas hoſtium turmas ruit intrepidus* occubuiſſe traditus eſt, ſed inter cadauera latens. ignotus voto concepto ſe Martyris Albani ædem reſtituturum, incolumis ad ſuos remeauit. Et tũ voti reus cõſilio in primis Frederici tum Leodienſis Archidiaconi, poſtea Pontificis, cepit templum reparare, & loco monachorum ſubſtituere canonicos. Cumque tam in ſuperiori bello quàm aliis Comes Imperatoris partes & caſtra ſequeretur, Orto inter Cæſarem & Balduinum Hannoniæ Regulum bello, Balduinus filium cognominẽ miſit verſus Huyum, filius Comitem Durachienſem verſus Andennas. Quæ miſerum in modum incendio fœdatæ monialibus turpiter habitis & fugam inire coactis. Pax apud Coloniã indicto cõſilio ſtabilita & armis poſitus modus. Deinde teſtem inter alios Principes inuenio Comitem cum Richildis Comitiſſa Hannoniæ,

ſpe

radi Cæſaris dato ind. 3.

Chronicon Leodicenſe ad annos dictos.

an. 1031 aut vt alii 1033. qua profeſſio renouata a. 1080 & 1090 ſub Oberto Epiſcopo.

Verbà ſunt codicis Floreſſienſis.

anno 1045 & 1052.

Verba Anſelmi in Chronico Leod. qui malè occubuiſſe eum ait, ſcribẽs ex fama publica.

anno 1041.

Ex Codice D. Albani.

anno 1047 cepit, perfectũ a. 1055.

Meierus belli meminit, non Comitis, Leodicẽſe vnũ ait à Balduino filio exuſtam Andennam, aliud à Durachienſi, quos hoc modo conciliauit.

anno 1051. malè enim quidam in annum 1059 rejiciunt.

Author Io. Danlei in hiſtoria Luceburgenſi.

Ex Annal. Hannonia. ſpe auxilii ab Epiſcopo obtinendi Comitatū *anno 1055.*
Sancto Lamberto obtulit, recepitque fiduciario nomine poſſidendum. Vnde reuerſum &
Codex VValciodorenſis in geſtis Abbatis 10. domeſticis curis intentum Haſterienſes in- *anno 1060.*
terpellarunt VValciodorenſium iugum excutere conantes. Ab his inuocatus illos in ordinem redegit, quę res neſcio an anſam dederit contentioni, quam ſequenti anno tradūt
Memoria ſaxii. quædam memoriæ ortam inter Albertū co- *anno 1061.*
mitem & Dituinum Epiſcopum. Quam certam mox ſopitam, cùm idē Albertus Comes
Ex diplomate fundationis dato indict. 4. in dotatione Eccleſiæ Huenſis per Dietvvinū *anno 1066.*
facta aſſiſtat teſtis & quidem primus inter laicas & Comites. Eodem aut quod alii proxi- *anno 1067.*
Memoria ad vnum omnes, & chronicū Leod. & codex Floreffienſis conſentiunt. mo anno pugnans cum Godefrido Duce Lotharingiæ in Ardennæ vico Riuonia cruento *quod alii malè factum aiunt anno 1064 aut 1051.*
prælio ſuperatus occubuit.

Cauſa belli vel ius quod in Bulonium ſibi arrogabat ratione vxoris, aut matris, vel vt ſe Imperatori, quem dux offēderat, probaret, vel denique vt deperdita circa Ardennam recuperaret. Adde vel quod nōnulli tradunt mortuo Gorelone Duce, Henricum Cæſarē tra- *anno 1044.*
didiſſe Ducatum Moſellanū Adalberto, quod ægre ferentem Godefridum Gorelonis filiū tam Cæſari quàm Adalberto bellum mouiſſe, & hunc quidem peremiſſe.

Suc-

Digitized by Google

Succeſſit in Comitatu Albertus ſocius re- *al. Aldebertus aut Adelbertus*

Author Meierus. bus pace belloque geſtis clarus Richildi Comitiſſę Hannonię contra Flandrũ auxiliaris; *anno 1072.*
conſtitutus vice Comes Virdunenſis à Theodorico Virdunenſi Epiſcopo, qui auctoritate

Ex VVaſſeburgẽſi. à prædiſceſſoribus ſuis aliquoties vſurpata, *anno 1077.*
Comitatum mortuo ſine liberis Godefrido Gibberi Duce, vacantem, ſibi reſeruauerat.

Fuſè hoc bellum deſcribit Laurentius Leodienſis in Geſta Theodorici Epiſcopi. Vnde poſtea Godefridus Bullonius auunculo in Lotharingia ſuccedens arma in vtrumque mouit; videnſque Virdunum ab Alberto & Namurcenſium præſidio teneri, Satzenacum

Teſtis fr. Roſieres. vrbem vicinam occupat, & arce munit, prædas circa circumagens Hoſtes his malis obuiã ituri arcem, & in ea Ducem obſident, ſed ad famam aduenientium cum auxiliis fratrum

Chronicon Leodienſe & Lotharingicum fatetur. Ducis Euſtachii è Germaniis Balduini è Galliis obſidionem ſoluunt, & pax interuentu *anno 1088. aut vt alii 1089.*
Henrici Epiſcopi Leodienſis inter Ducem & Virdunenſem facta. Cauſa, cur potiſſimùm Theodoricus Epiſcopus Albertum Comitem ad res ſuas ſtabiliendas elegerit, erat, quòd ſciret eum Duci infenſiſſimũ. Erat autem ideo, quòd cùm Godefridus per matrem ſuã Idam Gibberis ſororẽ factus eſſet Comes Bullònii,

Verba Iacta ex veteri manuſcripto. *Comes Namurci Albertus per aliam Idam vxorem ſuã dictum Ducatum Bullonienſem reclamabat. Iſta dua*

Ida

Idæ & earum ſucceſſio eſt genus Heliæ militis, quem cygnus adduxit & reduxit, vt dicitur. Eſt autem ille Elias eques a Cliuiæ Comes, de quo hæc referuntur.

Addunt hiſtoriæ quo tempore Godefridum norat abundè in componendis rebus
Hæc conformiter narrant chronica Leodicenſia. Lotharingiæ ſuæ occupatum, Arcem Bullonienſem à Comite Alberto obſeſſam, ſed irrito conatu. *anno 1077.* Vnde haud multo pòſt oportuno loco in finibus ſitum caſtrum de Miruvart tentat reædificare, Henricus autem Leodiēſis Epiſcopus componendi cauſa negotii montem, in quo caſtrum fuerat, olim, à Richilde Hannoniæ Comitiſſa emit, ipſeque neutra *anno 1080.* partium ſuffragāte ſuo pro arbitratu in eo cōſtruxit. De fine huius belli nihil traditum, & crederem ſimul cum VVirdunenſi bellò per Leodinum antiſtitem compoſitas res. *anno 1088.*

Hæc foris geſta quibus non minora domi ſolicitus arbiter curauit. Pontem Dionantenſem *anno 1080.* pro commodo nundinantium fieri permiſit, & eodem anno author fuit Henrico Epiſcopo ordinationis iſtius contra prædones omnia infeſta tenentes faciendæ, & pacis inter Bruſtenienſes & Trudonenſes concipiendæ. *anno 1102.* Referunt nonnulli codices, defunctum cū Ida cōiunge Albertum. Alii magis ſpeciatim

Diploma ſupra citaui.

Hæc referūt Anſelmus, Bruſtenius, alii.

Codex Floreffienſis.

Digitized by Google

Chronicon noſtrũ Leodicenſe. addunt interfectum in Leodienſi bello, quod *anno 1106.* cõtra Obertum Epiſcopum geſſit Imperator. Quod credere volens, niſi diploma Andennenſe aliquem iniceret ſcrupulum, in quo *Diploma ſuprà citati.* *anno 1107.* Henricus Cæſar ait Albertum Comitem pœnitudine ductum bona per prædeceſſorẽ ſuũ occupata, & equitibus diſtributa, Eccleſiæ reſtituiſſe. Certè ſi tum adhuc vixit, neceſſe eſt dicamus, viuo patre conſortem imperii factũ Godefridum filium, qui anno 1105 & alias res ſuis auſpiciis & Comitis titulo vocatus geſſerit.

Parergon ad lucem hiſtoriæ dandum.

„ SVcceſſit Alberto & Patri filius Godefridus, Sed an Alberto ſecundo aut tertio variant ſcriptores & ſcripta. Iacea & memoriæ omnes tertium vocãt, diploma Dionãtẽſe diſertè ſecũdũ vocat: Diploma Hẽrici Cæci huius Alberti (qui Eccleſiam Diui Albani priuilegiauit) numero ſuppreſſo facit nihilominus Henricum ab illo Alberto quartum, vnde neceſſariò conſtituẽdi duo Alberti poſt Rotbodonem ſiue Regi- *anno 1080.* nerium, à quorum priore quartus ſit Henricus. Hæc vt conciliemus, dicendum Albertũ,

quem

,, quem memoriæ,&Hiſtoriç,& ego neceſſita-
,, te diplomatũm conuictus ſecundum feci,qui
,, fanum Diui Albani extruxit,nunc ſecundum
,, nunc primum vocari, ſecundũ iis qui *Adelberti*
,, nomen idem faciunt cum *Aldeberti* ſiue Al-
,, berti, primum iis qui non. Certum enim eſt
,, nomina hæc, licèt vulgo viderentur eadem,
,, re & ſignificatione diſtingui. Sed quid ſi dicas
,, Albertum illum, qui Eccleſiam in *qua ipſe cum*
,, *hæredibus bonæ memoriæ requieſcit priuilegiauit, eſſe*
,, Albertum primum, poſt quem Raginerius
,, Albertus ſecũdus, qui Canonicos inſtituit, Go-
,, defridus & Henricus in ordine quartus impe-
,, rarint? Non fit mihi veriſimile, diuerſos eſſe
,, illum qui reſtituit & priuilegiauit Eccleſiam,
,, maximè cùm cauſa non fuerit priuilegiandi
,, illam collapſam iam, & cuius monachi à re-
,, ligionis monaſticæ obſeruantia defecerant,
,, quę cauſa ſubſtituẽdi Canonicos. Deinde ne-
,, ceſſe erit, ſcriptores omnes Leodienſes & me-
,, morias erroris arguere, & bellum clademque
,, ad Riuoniam ſomnij loco habere: denique
,, Reinoldam ſecundi & Idam tertii vxorẽ con-
,, fundere, & dicere Albertum vltimum ferè
,, nonaginta annis regnaſſe, quę abſurda Gode-
,, frido huic non immeritò nomẽ *Illuſtris* dant,
,, eo quòd & ſuis & filiorum matrimoniis & ge

 ſtis

Huius belli noſtra Brabantia annales non meminerunt.

ſtis imò peperit immortalitatem. Bella geſſit *anno 1105.*
cum Duce Brabantiæ eiuſdem nominis im-
primis ob Comitatum Brugeronenſem, quē
non ab Epiſcopo ſed à ſe in feudum tenendū
Dux aſſerebat, ſed cùm interuentu Comitis
Flandriæ electi 6 vtrimque arbitri pro Epiſco- *anno 1107.*
po controuerſiam decidiſſent, alia redinte-
grandi Bellum obtulit occaſio: Epiſcopatus

Placentius & Chronica.

Leodini competitores erant Fredericus Co-
mitis frater, aut vt alii, patruus, pro quo &
ipſe Pontifex & Lemburgi Falqueburgique
Dynaſtæ ſtabant, & Alexander pro quo Dux
Duraſſi & Montis acuti Comites ſtabant, vn- *anno 1130.*
de ab illis quatuor villæ Namurcenſes, ab illis
Geldonia Gemblacum & viginti pagi exuſti,
& obſeſſum Huyum pugnatumque ſtante

Teſte Vignerio & qui recipit Meierum malè pro Namurcenſi ponere Godefridum Louanienſem.

ab illis victoria. Deinceps Balduino tertio *anno 1136.*
Hannoniæ Comiti Flandriam repetenti auxi-
lio fuit, vtpote affini. Obiit apud Floreffienſes, *anno 1139.*
ibidem cum vxore Lutzeburgi hærede ſe-
pultus.

Caput

Digitized by Google

Caput ſextum.

Alteros quinquaginta annos percurrens, quibus inter duos Comites bellatum.

HEnricus cui acquiſita ex morbo cæcitas Cæci dedit cognomen paternæ maternæque hæres maieſtatis, totam ferè à morte patris ætatem bellis impendit. Auxiliaris Godefrido tertio Duci brabantiæ in bello Grimbergano. Denique ob caſtrum veteris villæ mota controuerſia, qua durante *Balduinus de Fontaines à Magiſtro ſuo*, ſic verba ſonant, *iuſſus decertare cum Godefrido Cambraſienſi partes aut vices Henrici Comitis tuente*, ſed res certis pactionibus ſopita.

Codex Grimberga hunc nominat.

anno 114[illegible]

Annales Hãnonia vol. 3. cap. 17.

Contra Leodium antiſtitẽ occaſione Bullonii, vt reor, arma mota. Occupatum illud erat à Renaldo Comite Barenſi, & Henrico Comite, quod recuperaturus vtpote ſuum emptionis iure, antiſtes Alberto (licèt Comiti Henrico nepos, vt quidam volunt) dũ militem colligit, Hugo & Renaldus Barenſis filii auſpiciis Henrici Foſſenſe oppidũ cum ſancti Foliani cœnobio exurunt. Epiſcopus

Hæc ex diuerſis Leodicen. Chronicis petita.

anno 114[illegible]

 poſt

Digitized by Google

poſt obſidionem caſtro Bullonienſi potitur. *anno 1141. 21 ſeptem.* Et cùm pleraque Chronica tacito Comitis Barenſis nomine à ſolo Henrico dicant captum & perditum Bullonium, mirum quoſdã eſſe qui inter auxiliares Epiſcopi eum nominent. Hoc certum mox capto Bullonio pacẽ redintegratam inter vtrumque, adeò vt Henricus Epiſcopo centum argẽti marcas mutuò dederit, quæ poſtea noui belli dederunt materiam.

Hæc ex Codice Floreffienſi. Sequenti anno Ecbaldus aduocatus Florinenſis Gerpinenſem pagum & Eccleſiam ſuccendit, *anno 1143.* factum lego, cauſam non ita, ſed nec vltionem à Comite ſumptam; niſi quòd ſuſpicio eſſe poſſit, ad occurrendum ſimilibus machinamentis Flenuũ in vicino donaſſe opidi iure, & contentum fuiſſe diuina vltione, *anno 1145.* quam ſacrilegus ante anni à ſcelere decurſum ſenſiſſe legitur. Interiecto tempore cùm ab Henrico Alberonis in Epiſcopatu ſucceſſore *Fuſe hoc bellum deſcribit Bruſthemius.* illud centum marcarum, de quo dixi, mutuũ Comes repeteret, & ille niſi exhibitis deſuper *anno 1151. aut vt alii 1157.* confectis literis, ſe teneri recuſaret, ventum ad arma. Epiſcopus octodecim pagos exuſſit, Comes per Condruſios ferro & flamma graſſatus, apud Andennam caſtra metatur. Cumque ſtarent in procinctu acies, nec superueniens

niens Hanno valeret rem componere, pugnatum acriter, & cedente Namurcenſium turma inſecuti hoſtes Andennam irrumpũt, incendunt, pontem Moſæ deſtruunt, templum & virgines ſacras violant. Cuius paulo pòſt ductus pœnitudine Epiſcopus & templum refecit, & virgines nouis ornauit priuilegiis. vt rarò malum ſolum eſt, excepit mox aliud bellum à Comite Durachii Mareſcallo Leodicenſi, cuius cauſam necdum inueni, cruentũ ſcio: combuſtam nimirum iterum Andennã excepta Eccleſia, & coactum ab amicis deſtitutum Comitem in pacis etiam iniquæ leges *biennio poſt.* deſcendere.

Puſt. hac noſtra Chronica Brabãtia referunt. Erant iam inde occulta diſſenſionum ſemina cum Brabãtiæ Duce, ius aliquod in Comitatum Namurcenſem aut ſaltem illam Comitatus partem quæ in & circa Haſbaniam prætendente, credo quòd Lotharingiæ eam deberi opinaretur. Cùm autem debellatis rebellibus aliquot ſic ſatis in Ducatu ſe confirmaſſet, Henricum Comitem Valẽtianis, vbi Balduinus Hannonis filius celebri conſeſſu *anno 1168.* militari cingulo ornatus erat, redeuntem intercepit, ſed breue dimiſſum. Qui non obiter hanc ferens iniuriam, auxilio Balduini ſupradicti in armis ſe exhibuit, verùm cũ ſtarẽt

ex aduerſo acies res compoſitæ cum honore *apud Eſcanſines a. 1170.* Henrici. Bellum etiam cum Hannone Treuerenſibus parauit, ſed reuocatus à Frederico Viennenſi Comiti, retroceſſit. *Ex Chronico Treuerenſi.*

Ita adiutus ab Hannone ſæpius eidemque non vno titulo obligatus. Comitatum Namurcẽſem & Luceburgenſem vendit à morte demum ſua poſſidendum, dummodo ad omnia accederet Cæſaris confirmatio. *anno 1170.*

Poſt ſterile enim matrimoniũ viduus ſorori Aleydi, quæ Hãnoni nupta, ius trãſcribebat, *anno 1165 & 1169.* quod ipſũ iã bis antè cõceptũ fuerit, ea lege vt duabus reliquis ſororibus Hãno de dote prouideret. Vix huic tractatus finis impoſitus erat, cũ inimici redintegrato bello Namurcũ quaſi indagine cingere, ita vt non liceret de vrbe ad vrbem tuto procedere. Accurrit auxilio Hannonii filius & Iacobi Aueſnenſis Rozonis Gaueri, Guilielmi Sanota Auberti ni ductu tripartito exercitu omnes diſſipat. Dux etiam Limburgenſis, credo à Brabanto affine perſuaſus, incendio plura Namurci loca fædans ſimiliter Hannonẽ aduocauit. Qui violenta manu Limburgi Ducatum prætergreſſus, Arlumum, quod tum à Limburgenſi occupabatur, obſidet, cogitque anxium pacẽ petere, capta reddere, imò damnum reſarcire.

Nonnulli variãt in venditione Comitatus per Henricum facta, quod ideo ſit, quia ſæpius de hac actum cum Balduino patre & filio.

anno 1171.

Hæc omnia annales Hannonia tradunt.

Decen-

Decennii ferè pax fuerat, cùm noui motus & eo maiori cum periculo coniuncti, quia inteſtini, rebellis nimirum Rupefortenſium, quinam inde Namurcenſium erant beneficiarii ab eodem Hannonis filio in ordinẽ redacti. *anno 1182.*

Memoria tradunt a. 45 ætatis cæcum factũ Henricum anno 1583 malè profectò cùm vixerit & adolescens fuerit an. 1121, aſſiſtens fũdationi Floreffienſi.

Euenit anno ſequenti lecto affixum Lucemburgi Henricum Comitem oculorum vſu deſtitui, & Hannonem infirmo aſſiſtentem tranſactas pactiones renouare, & amplius cũ Radulpho Epiſcopo Leodienſi tranſigere, vt ceſſerit ei omne quod in Namurcum ius arrogabat, reſeruato poſt mortem Henrici vſu fructu terræ Durbutenſis excepto caſtro, quo tamen gauiſus, non fuit quippe morte præuentus ante Henricũ. *anno 1187.* Mortua Laurẽtia Theodorici Elſatii Flandriæ Comitis filia, prima *anno 1170.* vxore Henricus Comes ad ſecũdas progreſſus nuptias, Agnetẽ Ottonis Geldriæ Comitis ſororem duxit, ſed ob demerita aut ſuſpiciones ſiniſtras repudiauit. Et poſt quindecim demũ annos cõſilio Ducis Brabantiæ & Archipræſulis Colonienſis recepit in gratiam, nec multo pòſt filiam Ermeſendẽ ex eo ſuſcepit. *anno 1186.* quã eorundem Hannoni infenſorum cõſilio, vix annum ætatis agentem condixerat Henrico ſecundò Campaniæ comiti. Qui ea fine Namurcum veniens, & ſponſalia contrahit de

S. Bertels Agnetẽ excuſat, aitq́; eam à marito pellicem alente fugiſſe & interuentu Brabanti, Colonienſis, & Flandri eam receptã.

futuro, & recipitur à proceribus tanquam hæres poſt ſoceri mortem futurus. Horum non ignarus Hanno ad Imperatorem Fredericum tum Tulli agentem ablegat Lambertum Giſlenopolitanum Abbam, & Gillebertum à ſecretis ſuum impetraturos confirmationẽ contractus. Sed cùm negaret Cæſar ſe viuo Henrico de illa re diſpoſiturum, Hanno Namurcũ veniens præſente Campano & proceribus, in cæmiterio Diui Albani expoſtulat, cum Henrico Comite, & petit vnà ne tanta fraude & iniuria bene meritum afficiat. Cæterùm cùm nihil impetraret, eundem Gillebertum cum prudentiſſimo equite Geſuino de Tullini VVormatiam mittit ad Cęſarem, expoſituros rei geſtæ indignitatem. Qua intellectâ Cæſar annuit, & Hannoni ad ſe venienti confirmat Comitatum, eũdemque ad Hamayium recepit. Horum omnium certior redditus Henricus, reuerſum pace compoſita recipit, in cuius verba iurarunt proceres patriæ, iurauit Hẽricus ſe nihil contra moliturum, iurauit Balduinus ſe ad recipiendã, quã Campanus abduxerat, Ermeſẽdẽ filiã allaboraturũ. Verũ enimuero cũ Henricus vtpote cæcus adminiſtrum iuſticiæ in ſuo Comitatu deſignaſſet Hannonem, adulatorum nequitia ex ſcintilla parua ingens anno 1187. anno 1188.

ingens oritur incendiũ. Prædo inſignis in ditione Alterinẽſi ſpoliato, & ad necem vulnerato mercatore iter faciente captus, quatuordecim argenti marcis vitã redemerat. Mercator nec iuſtitiæ nec ſibi factũ ſatis videns, Hãnonẽ implorat; qui captũ conuictũque cruci affigit. Vnde murmur in populo, & cõmotus Comes Duaci decũbẽs mittit legatos ad Cãpanũ generũ nunciaturos, mittat militẽ muniendis arcibus Namurcẽſii. De his edoctus Hanno iuſto nobilium numero comitatus Namurcũ deuenit, eodem ferè quo Henricus cò æger delatus eſt tempore. Cumq; eo ſalutato, nihil æquũ impetraret, iuberetur imò vrbe excedere, nec ſe rebus prouinciæ implicare, ille mox inſtructo exercitu improuiſus Namurcũ aggreditur, & licèt reluctãtibus qui in vrbe erãt muro & vrbe potitur, (quæ in prædã ceſſit militi) caſtrũ obſidet: & cũ inde ſubmiſſus ignis vrbis potiorẽ partẽ abſumpſiſſet, fixis vltra Sabin tẽtoriis, fortiter vrget, donec deficiente potu deditionẽ facit Henricus ea lege, vt Rogerio Condatenſi neutrarum partium, beneficiario tamen vtriuſque traderentur Caſtra Namurci & Durbuti, poſt mortem demum Henrici tradenda Hannoni. Interim autem dum Rogerius aduocatur, illud

Ottoni Trazeniaco, VValtero VVarguy, Nicolao Barbenconio, hoc VVilrico Valeniriẽſi, Clarenbaldo Alterinenſi, Sebaſtiano Gardinenſi, Godefrido Moriamæo concreditur, iuramento obligatis. Quod parum curioſè dum poſteriores ſeruant, Durbuto militibus Comitis Campanĩ tradito, priores Hannoni Namurci arcem reddunt. Qui idem caſtrum Theodorici deditione ceperat, & fratri ſuo tradiderat Bominii arcẽ machinis oppugnatam ad deditionem compellebat, & captam refectamque præſidio firmabat. Similiter arcem veteris villæ vi cepit & Bieuernæ. Floreſſia etiam occupata: ſed cùm ad preces Abbatis Hanno inde militem eduxiſſet, incertum cuius vitio, admiſſi Namurcenſium præſidiarii grande oppido malũ pepererunt. Erat aſſiduò in partibus Brabantus, nec Hanno niſi ab animo ſuo vllum ſentiebat ſolatium, & ferunt deſtitutum auxilio amicorum ſuppetias ab Henrico Rege Romanorum Frederici Imperatoris filio per Abbam Viconiẽſem petiiſſe, qui in Comitis Vormatiæ rem conficiens, effecit, vt præſens ibi Hanno, non tantũ feudis Henrici auunculi ſui omnibus inueſtiretur, ſed etiam Marchio Namurci deſignaretur, factum id teſtibus Maguntino antiſtite

Annales Abbatis culpa id factum volunt, chronicon Floreffienſe in Brabantum.

anno 1188 triduo ante natalem.

&

&Vormatiẽſi, Comitibus Palatino, Naſſauiẽſi, Limogienſi, & aliis, ſoluendo certis terminis mille quingentas libras argenti. Cumque poſt quindecim dies elapſos Henricus Rex componendi cauſa diſſidii Leodium (annales noſtri VVerdam ſcribunt) cum Hannone veniẽs euocaſſet Namurcenſem & Brabantum, nulla via Namurcenſis parari potuit. Rex tamen cum Brabanto, cui potior Haſbaniæ pars cũ Thenis Haſbaniæ & tractu inter Moſam & Sabin oppignoratũ erat, quique acceptis in fidem Henrico Merlemontano & Clarebaldo Alterinenſi, Floreffiæ, Lernuto, Merlemonti præſidia impoſuerat, rem componit, adiudicans Duci Thenas & Larnutum abdicatum quicquid in reliquo Namurcæſio iuris prætẽdebat, & accepturo interim ſeptingentas argenti marcas, ab Hannone.

Annales Brabantiæ Namurcenſis nullam faciunt mẽtionem.

de tractu inter Moſam & Sabin oppignorato cùm alia tradunt, annales Brabantiæ non meminerunt.

Parum ſtabilis fuit hæc pax, vel quòd ad condictum diem non repræſentaretur pecunia, vel quòd conſilio Flandri Dux à contractu reſiliret. Dux ſequenti anno rebus eis in ſtatu manentibus, contra Gerardum Loſſenſem Comitem certans, Trudonopolim cauſam belli obſidebat, ſed accurrente in auxiliũ Hannone cedere coactus. Alia parte Campaniæ Comes inuigilans in omnia momenta

Cauſam alteram Hannonia, alteram Brabãtia annales tradunt.

anno 11[illegible].

 exerci-

Digitized by Google

exercitum inſtruebat in Hannonem, Flandri autem interuẽtu induciæ in Septembrem vſque decernuntur. Quibus expirãtibus ſæpius hinc inde excurſum & commiſſæ velitationes. Nominatim præſidium veteris villæ excurrens inſigni clade Niuellenſes affecit. Quibus æſtimatis Francus Pictauiũ vocatos Hannonem & Campanum componit, huic Durbutum & Rupenſem Comitatum addicens, illi Namurcum, Luceburgo diſpoſitioni Cæſareæ relicto. Cui paci licèt minùs conſenſerit Campanus, tamẽ minùs feruens deinceps viſus eſt in proſequendo. Flander autem auidus componendi diſſidii cum Duce partes Altam-crucem euocat,&rem ſic decidit,quomodo antè conuenerat,niſi quòd loco ſeptingentarum marcarum mille ducentæ ab Hannone pendi iuberentur,cui interim Lembecæ beneficium addicebatur. His confectis ſecurior Hanno Merlemontem poſt ſeptidui obſidionem occupat,Floreffia poſt grauem oppugnationem potitur, & turribus muroque amolitis vaſtat, venienſque Namurcum, in Herbattis nobilium Homagia recipit. Quibus conſideratis Henricus Comes pronior ad pacem & rationem ſe ſub & remiſit. Archiepiſcopus autem Colonienſis Regis Romanorũ

iuſſu

Digitized by Google

iuſſu pacis formulas concipiens addixit Hannoni Homagia &arces antè occupatas, ex nūc, reliqua Comitatus & Durbuti Rupiumque loca demum poſt obitum auunculi poſſidenda, ita vt pendat mille quingentas marcas, de quibus ſuprà mentio. Quam pacem Traiecti ab Imperatore confirmatam annales referūt.

anno 1190 in Iulio.

alii 900 tantum marcas nominant.

anno 1192.

Annales Brabantiæ.

Vix biennii quies fuerat, cùm Henricus Comes hortatu Ducis Brabantiæ, auxilio Limburgenſis Ducis, Simonis electi Leodienſis, Frederici Viennenſis, Gerardi Iuliacenſis, Alberti Damborchani & Muha Comitum auidus recuperandi caſtra & Comitatum ſuum, nouis rebus ſtudet, eóq; fine Namurcum ingreſſus ad nouam villam circa Haſbaniā conſedit. Balduinus ad famam rei magnis itineribus Gandauo veniens, prælio decertat. Limburgenſi patre & filio captis, equitibus quindecim dum per piſcinam conantur euadere merſis, aliis fuga dilapſis. Nec multo pòſt ad Hallas Hannoniæ conueniens cum Brabanto Balduinus de pace egit & tranſegit: & ita bono Comiti Henrico ſi vita turbulenta mors ſaltem obtigit pacifica.

anno 1194.

Meierus loco piſcinæ Sabin refert, qui nimis inde ramoſus.

Caput

Caput ſeptimum,

Et in eo geſta annorum 24 per Comites Hannonici ſanguinis & Marchiones.

COnſecutus partim hæreditario, partim emptionis iure Comitatum, Cæſarea autem donatione primus Namurci Marchio declaratus Hannoniæ comes Balduinus, viuo etiamtum & *Cognomento animoſus.* fruſtra reluctante ſæpius auunculo, arces totius Comitatus validiores obtinet ſolenni ritu inauguratus, & in Herbattis dat recipitque fi- *anno 1188.* delitatis vt dixi iuramentum.

Aduerſarios habuit præter auunculum, de quo ſupradixi, Lotharingiæ Ducem & Comi- *Ducatum limites eſſe à Theno fl. vſque ad locum qui truncus Beringeri dicitur in Arenſiſia.* tem Pethelenſem, quorum ille intra ducatus ſui terminos nouam dignitatem erigi debere negabat ſe inuito, hic per vxorem Hẽrici Comitis ſororẽ in hæreditate propinquior videri volebat, vterque per Cæſarem repreſſus. *Hac ſuis locis fuſius.* Balduinus autem poſtquam principatum iniiſſet bellis à Flandriæ Comite duceque Bra- *anno 119* bantiæ multum vexatus, protector prouinciæ Leo-

Placentius & Chronica Leod. Leodienſis in diſſenſione Alberti Retheleuſis *anno 1191.* primò, tum alterius Cuccani partes fouit cõtra Simonem Epiſcopatus occupatorem. Vltimis teſtamenti tabulis Philippum ex filiis *Annales Hãnonia & Meierus.* ſuis Namurci Marchionem appellauit, beneficio tamen fratris Balduini Hannoniæ Comi- *anno 1195.* tis prouinciam poſſeſſurum.

Memoria aliquot ponũt ſucceſſorem Balduino Ioannem, alia Henricũ, de quibus dixi parte 2. Oud ergeſt. cap. 80. Teſtis Meierus.

Hic Philippus à patre deſtinatus nuptiis filiæ & hæredis Petri Comitis Neuerſii, ſed cũ *natus anno. 1176. cognomento nobilis.* res concepta & inter vtriuſque cõiugum pa- *anno 1195.* rentes promiſſa ad effectum nõ deduceretur, ab eiuſdẽ nominis rege Franciæ equeſtri baltheo ornatus, regium fauorem ita ampliter ſibi cõciliauit, vt gener eius meruerit deſignari. *anno 1195.*

Initis principatus impeditus impetituſque à Theobaldo comite Barenſi Comitatum ſibi vindicante, quique adeò viuente adhuc Balduino Philippi patre ſe mouere cæperat. *anno 1193.* Sed controuerſia plurium annorum inimicitiis & armis producta, in pacem tandẽ deſiit, *Author Waſſeburgenſis.* conceptam in Diui Medardi Dionantenſium fano, in hanc formam. Ab armis & iurgiis vtrimque ceſſato: Barẽſis iuri quod in Namurcum habet cedito: Namurcenſis eidem Durbutum & Rupes concedito, & prouinciæ vtriuſque communi ſuffragio limites ſtatuuntor. Hoc medio quies fuit nec metus à Luce-

burgo, niſi quòd legam vnicam adhuc de fi-
Ex diplo:: alt ba: de re dato. nibus citò natam citò ſopitam fuiſſe contro- *anno 1212.*
uerſiam. Cum Leodicenſibus huic Comiti nō
Vide Genealogiã. ſemel res fuit. Erat quippe Hugonis de Petra-
ponte Epiſcopi cōſanguineus,&ratione Sam- *anno 1196.*
ſonenſis caſtri beneficiarius,vnde cum & pro
Hac ex Placentio, Anſelmo, Bruſtemio, & chronicis. eo in ſeditioſos Leodienſes arma expediuit,&
iterum in Huienſes qui machinas Namurco *anno 1203.*
miſſas ad ſubſidium Epiſcopi publicè con-
buſſerant. Author pacis extitit inter eundem
Epiſcopum & Ducem Brabantiæ, & aliàs
inter dictum Ducem & Comitem Geldriæ.
Vnum miror, quòd inter auxiliares ducis
Nominatur in Brabantia Chronico, & Diuaeo, aliiſque. Brabantiæ Comitatum de Muha repeten- *anno 1213.*
tis contra Epiſcopum inueniam Philippum
Comitem, eo fortaſſis, quòd ipſe etiam Phi-
lippus in aliquam Comitatus Muhanienſis,
vtpote finitimi, partem ſe venturum con-
ſideret.

Ex diplomate an. 1208. Vbi ſe Procuratorem Flandriæ ſcribit. Fratris Balduini ſerius propugnator & e-
ius ad imperium Græciæ profecti vicarius in
Flandria fuit. Belloque Francio miſſus in *anno 1197.*
Attrebates, *prope caſtellum quod Leucum vocatur*
Verba Gulielmi Armoricim Philippo Auguſto, Meierus Luteſam in Bellifſio legit, & pro Bleſenſi Luteſenſem. *in patria Neruiorum* obuiam habens cum exer-
citu Robertum Bleſenſem Regulum cū plu- *in Maio.*
ribus capitur, miſſuſque ad regem in Nor-
manniam cuſtodiæ traditur, ſed breui in-

teruentu

Belleforeſt. ad hunc annum deſcribit hoc bellum.

Veignerus an. 1200 ait in inſula d'andelis pacem hanc confirmatã.

teruentu Mariæ (quæ vxor Balduini fratris grata Regi)non tantùm dimiſſus, ſed & pax inter vtroſque principes conciliata. Interiecto tempore cùm Francus intellecta Balduini Imperatoris morte, vereretur ne Flandri aliquam filiarum & hæredum ipſius Anglis Franc æ nomini infenſiſſimis elocarent, impetrat à Philippo, cuius fidei commiſſæ erant, eas ſibi tranſmitti. Paret Philippus, ſed parum nomini ſuo, parum Flandriæ proceribus conſulens. Hi enim indignatione moti Comitem prouincia iubent excedere, & gubernatorem ſibi ſubſtituunt Buchardum Aueſnenſem, & fama erat Philippum filias fratris Regi Franco prodidiſſe, imò proſtituiſſe, & earum alteram Iohannam, quam poſtea ſuis opibus in Flandriæ poſſeſſionem reduxit, Fernando Portugalenſi vendidiſſe, Cuius facti aut ſaltem famæ dedecus ita grauiter Comitem affecit, vt vltimum vitæ curriculum in eiulatu & pœnitentia ſcribatur conſumpſiſſe, & quatuor Abbatibus Villarienſi, Camberonenſi, Marcionenſi, Valencenenſi anteactæ vitæ piacula confeſſus, ex hac vita migrauit, eoſdem quatuor vltimæ voluntatis ſuæ deſignans execu-

Gl. Paradinus hæc refert, ſed malè Philippũ etiam Louanii Comitem vocat, quod inde ortum, quia eius vidua Philippi Regis filia Henrico Duci Louanienſi ſiue Brabãtiæ nupſit.

anno 1211.

Ex Epitaphio eius, quod ait hæc fusè in hiſtoriis haberi.

anno 1212 feſto S. Dionyſii.

In diplomate Petri ſuc-

ceſſoris ſui, dato anno 1214 in Maio, vbi hæc dicuntur.

executores. Princeps magnificus & pius populoque in primis acceptus.

Caput octauum,

Vbi duodecim annorum hiſtoria, quibus in familia Cortenacenſi hæſit Namurcum.

MOrtuo poſt ſterile matrimonium Philippo Yoléthis ſoror Petro corteneo Comiti Antiſiodorẽſi nupta ſucceſſit, licèt minor natu. Nec enim Balduini ſenioris proles, cùm repræſentationem excludat patriæ conſuetudo: nec Iſabella ſoror, cuius maritus Artheſia dotali contentus aliis hæreditatibus renunciauerat, Comitatum arrogare poterant, nec Henricus ſenior frater Imperiali cõtentus dignitate volebat. Hoc autem mortuo cum iure hæreditario imperium ad Petrum Comitem deuolueretur, ſine mora Namurco recedens Philippum filium in Comitatu ſubſtituit, Romamque delatus in Diui Laurentii fano diademate ornatur: & dum Bizantiũ tendens ſpe capiendi Dyrachii littora Albaniæ legit, claſſe Veneta

Belleforeſt malè hoc de patre refert, qui filius fuit Ludouici Regis, hic autem ex filio nepos.

anno 1216. cognomento nobilis à dolabra ſiue ad labra.

Ex Gregora & orientali hiſtoria.

Veneta comitatus, dolo capitur, abducitur, & in vinculis vitam finit: qui filios poſt ſe duos reliquit Imperatores, & exiguo quo Namurcum tenuit tempore Otthonis Imperatoris & Fernandi Comitis Flandriæ partes impugnauit aſſecla Philippi regis Franciæ, & vxor eo probante leges & libertâtem nouæ villæ apud Namurcum dedit, Bouinio confirmauit. Philippus filius repudiato diademate Comitatu & cœlibe vita contentus bellum pluribus annis geſſit cum VValteramo Limburgenſi Duce, qui ducta Ermeſende Theobaldi Barenſis vidua, poſt iterum iterumque iuratã pacem, Comitatum Namurcẽſem ſibi aſſeribere conabatur. Ventum ad arma, ſed iuſto prælio non concurſum, partibus Dionanti in has leges conuenientibus, quibus Limburgẽſi addicebatur quicquid nemoris vltra Moſam eſt verſus Ardennam, vſque ad Arciam ſiluam, Namurcenſi autem quicquid ab Arcia longèlatéque vſque ad Moſam. Et quamuis hic Comes iunior ſcribatur in bello Frãcio cũ pater à partibus regis ſtaret pro Flandro pugnaſſe, tamẽ prouectior Ludeuici Regis caſtra ſecutus eſt, nominatim cũ hæreſi Albiorũ infectam Auenionẽ obſidêre, vbi cum aliis primæ notæ Comitibus ex contagione periit.

Onuphrius ad annum 1221 cũ Meierus malè annum 1216 ponat.

Franci ſcriptores meminerunt, Meierus eum nõ nominat.

Meierus malè ait demũ à morte patris ſucceſſiſſe, quod docent quæ alibi dedi diplomata

anno 1221.

anno 1214.

anno 1214.

cognomento a de labra vel ad labra.

anno 1222.

VVaſſeburgẽſis extat literas a. 1222. Dionanti datas feria 2 poſt inuocauit à Ioãna Flãdria Comitiſſa.

anno 1214.

Ondergeſt. cap. 105. Meierus ante captam Annales Hanno: poſt captam vrbem obiiſſe volũt.

anno 1226 aut.

 Caput

Caput nonum,

Tres annorũ decades percurrens, quibus à pluribus poſſeſſum occupatúmque Namurcum.

Oudergeſt. ca. 106 fatetur ſe neſcire quis ſucceſſerit. Meierus ad annũ 1226 malè ait Henricum Luceburgenſem ſucceſſiſſe, VVaſſeburgenſis ait ob bella dubium fuiſſe. Oudergeſt. ca. 109 & Meierus. quorum hic aſſerit aſſignatam Flandro Viennã & Golſinas malè cum loco Vienna legendum Viuilla & Veneris villa, & loco Henrici Luceburgenſis legendum Viennenſis. c. Significauit de reſcriptis.

DEbebatur hoc mortuo Comitatus fratri Balduino Imperatori, ſed dũ is Bizantii occupatur, Margarieta, ſoror Hendrico Comiti Vianenſi nupta, Namurcum vſurpat, initio regiminis bello petita à Fernando Comite Flandriæ neſcio quid in Comitatu ſibi debitum aſſerente. A quo capta Golſina & Floreſſia vaſtata cum vicinis locis. Et quamuis Philippi Colonienſis Comitis interuentu velint hiſtorici pacem confectam, tamen aliter ſentiunt Diplomata, quæ docent aſſignatum Flandro vſum-fructum veteris villæ & Golſinii, renunciaturo reliquis Namurci locis. Margarieta hæc comitiſſa, vel ex ſacris canonibus nota eximiæ pietatis femina, ſed & prudentiæ, ſed & felicitatis, ſi Balduino fratri res Bizantinæ ceſſiſſent ex ſententia. Quibus dedignantibus

confirmata hæc pax apud Camera cum anno 1232 in Nouembri.

ratio-

ſtationis & neceſſitatis erat pro derelicto aliquatenus habita reſumere. Veniens itaque in Gallias tam à Rege quàm à Flandro bonis reſtitutus eſt. Namurcum à ſorore tenebatur, quod obſeſſum imperator non *ſine magna impenſa ſanguinis Namurcenſis* recepit, receptóque inuitam Margaretam cedere & excedere coëgit. Reuerſúſque Bizantium, cùm ſentiret omnia, mediorum partim defectu, in peius ruere, tertiò in Franciam profectus, à pluribus adiutus, à Blanca Regina matre S. Luduuici (cuius neptim Martham filiam Ioannis Brennæ regis Ieroſolymorum duxerat) 20000 librarum accepit, tam diu Comitatum Namurcenſem vtendum fruendum concedens, quoad mutuum reſtituiſſet. Dum hæc aguntur, plures cauſa Comitatus ſe mouere ceperunt.

Annales Hānoniæ & Vignater, qui tamen perperam ponūt annū 1238. Verba Chronici, cùm alii tradant eum s. l. arma aut ſaltem ad pugnam non veniſſe.

anno 1237.

in feſto S. O[illegible]

Ex VVaſſeburgenſi cū Meiermo tradant & alii Blanca venditum Comitatum.

anno 1246.

Henricus Lucenburgi Comes Ermeſendis Lucenburgiæ. Sæpe dictæ filius poſt tot paces ſopitum ſuſcitat ignem. Ioannes Auefnenſis Hannoniæ Comes, eo quòd Balduinus tempori beneficium profeſſus non eſſet, in curia Gulielmi Regis Romanorum, iure eundem Comitatum ſibi vendicabat. Vbi per imperii principes,

Teſtis 3 Berrels in Lucenburgicis.

Guiſianus.

Ex diplomatibus hac de re datis, quorum poſtremum eſt apud Meierum.

anno 1245 Maguntia.

pro-

pro Aueſuenſi deciſum, & quia dictus Bal-
duinus debita clientelaris obſequii pendere
recuſaret ſecundo damnatus, & quia incon- *anno 1248. ibidem.*
ſulto Hannone Franco Comitatū quodam- *anno 1252.*
modo vendidiſſet tertio Hannoni addictus,
non obſtante Innocentii Papæ reſcripto, quo
petit ne patiatur Cōrardus Imperatori Baldui- *anno 1250.*
no pro fide occupato iniuriā fieri, maximè in
Author Meierus & Belleforeſtus. Namurcenſi Comitatu. Thomas etiam Flan- *anno 1244.*
driæ Comes Polliuacū Caſtrū cepit, plura fa-
cturus niſi in humanis eſſe deſiiſſet vxor. His
tamen omnibus non obſtantibus Imperatrix
Codex Floreſſenſis fatetur. Martha Balduini vxor Comitatu potita eſt. *anno 1251*
Miſſa erat à marito in Pictones ad Reginam *aut vt Meierus an. 1252.*
Blancam, hærenſq́, ibi vſque ad Reginæ mor-
tem, ab ea per vltimam voluntatem obtinuit
totum quod in Comitatu ius habebat, ratione
mutui necdum plenè perſoluti. Quæ vigore
eius nonnulla in Comitatu ordinauit, & Bizā-
tio veniens recepta eſt ad regimen. Cæterùm
cùm exactionibus vrgeret ciues, aut quòd alii
cùm volens plectere rebelles quoſdam, ad id
Balinum ſuum dimiſiſſet, & is à ciuibus, dum
imperioſiùs agit, obtruncaretur, Imperatrix
omnium vtpore læſæ maieſtatis reorum bo-
na fiſco ſuo aſcribere ſtudebat: Ciues cū nec
ab Imperatrice ipſi quicquam æqui impetra-
re,

Ex annalibus & Iacca & memoriis ad vnum omnibus. Memoria veteres malè, prateritis aliis ſucceſſorem dant anno 1240 Balduino filium VValramum, VValramo filium fratris Ludouicū anno 1255. Poſt quos Guido rerū potitus ſit. Quod

re, nec ſanctum Luduuicum regem ad interceſſionem poſſent inuitare, in furorem acti ad Henricum Lutcēburgenſem mittunt legatos, offerentes opem, hortantes hæreditatem auctam recuperet. Qui lætus occaſione, ipſa natalis Dominici appropinquans in vrbem recipitur, caſtrum obſidet. Imperatrix anxia dum nec à Leodienſi eccleſia, cui pretio vili Comitatum vendere ſatagebat, opem ſentit, ipſa auxilio Flandrorum mediocrem inſtruit exercitum, Balduino Aueſnenſi Margaretæ Flādrēſis filio Duce. Qui, quòd Luceburgenſi faueret, parum ſeriò rem geſſit, & cùm vrbem oppugnaſſet in ſpeciem, quindenæ inducias procurauit: per quas dilapſi bene multi militum, & Franco VVeſemalius videns ſubſidium nō adeſſe, deficiente commeatu, cùm iam loco panis coctum ſanguinem equorum ſorberēt, poſt biennii obſidionem Luceburgenſi caſtrum dedit. Durante obſidione Ioannes Aueſnenſis Hannoniæ Comes aſſerēs caſtrum ad ſuum ſpectare principatum, venerat obſidionem leuare: Sed mox inita concordia Lucenburgenſis id in feudum ab Hannone aſſumpſit. Cuius non diuturna fuit dominatio. Balduinus enim Imperator, cui directum in Namurco ius cōpetebat, illud conſilio ſancti

[Margin:] dum apertè falſum ſit, non video tamen vnde huius ſcriptionis & erroris cauſa prouenit, niſi fortè quiſpiam Valramus & Luduuicus Lemburgenſes ex Ermeſende nati fuerint, qui etiā eo titulo ius arrogauerint.

[Margin:] I. Bertels fo. 43 malè ait Henrico huic bellum fuiſſe cum Theobaldo Barenſi ob Comitatum Namurcenſem, cùm eū Theobaldus nunquam poſſederit.

[Margin:] anno 1258 die S. Vincentii.

[Margin:] anno 1262.

K Ludu-

Luduuici Regis 20000 librarũ vendidit Guidoni Comiti Flandriæ, filio Margaretæ. Qui armis cœperat Comitatum vſurpare, ſed pax interuentu Balduini Aueſuenſis facta, iuncta Luceburgenſis filia Iſabella Guidoni viduo, & Balduini filia Beatrix Henrico Comitis Luceburgenſis primogenito, & Pha * altera Luceburgẽſis filia Ioanni Aueſnenſi Hanoniæ Comiti. Interim Luceburgenſis & vnà Gerardus Durbutenſis eius frater renuntiarũt omni quod in Namurcum arrogarent iuri.

Malè Meierus, Belleforeſt. Heuterus faciũt Iſabellã Henrici Blondeli filiam, cùm ſoror fuerit.

** Hãc Bertels Margaretam vocat.*

Litera hac de re data Veneris ante trinitatẽ a. 1267.

Caput decimum,

Geſta per Comites ſanguinis Flandrici complectens annis ſexaginta.

ITa Guidoni Flandriæ Regulo tum emptionis tũ dotis titulo acceſſit Namurci hæreditas, & viſum pleriſque titulos Comitis, qui videbatur penes Ermeſendam remanſiſſe, & Marchionis, quẽ ab Imperatore cõſecutus erat Balduinus, iunctim ad vnũ Guidonem rediiſſe: Cuius ex prima coniuge liberi Flandriam, ex poſteriori Iſabella Namurcum obtinuerũt.

cognomen eſt à Toparchia Burgũdica, quam Dommicum Petri vocãt.

Ipſe

Ipſe Guido numeroſa felix prole Reges quinque generos, duos ſoceros, Duces duos generos, totidem ſoceros habuit vir ſagax & prudentiæ non vulgaris, qui cum Leodienſibus amicitiã coluit quãdiu Iohannes filius in Pontificatu vixit, in quos antea nõ ſemel arma induerat. In primis cũ duce Brabanto Dioceſim vaſtãs, & antea Bouinẽſibus ſuis contra Dionantenſes auxilio veniens. Cum Hannoniis etiam res fuit & quidem in & pro Zelandia, contra Iohannẽ Aueſnenſem pugnans capitur, ſed mox pace ſequuta libertati reſtitutus; recuſauit etiam interiecto tempore Comitatum ſuum & quæ alia in Flandriis poſſidebat è manu Hannoniæ Comitis releuare. Cũ Luxenburgẽſibus etiam leues diſcordiæ fuerũt, ſed leuiter ſopitæ. Captus à rege Francorum Compendii in carcere obiit; miſſuſque à viuẽte in poſſeſſionem Comitatus Iohannes filius, regibus Frãcorum Philippo & Luduuico Hutino acceptiſſimus, quorum ille Carolo Valeſio per vxorem ius in Comitatum præſumẽte, electus à partibus arbiter pro Iohanne reſpondit; hic in eiuſdem Iohannis gratiam addictas fiſco regali Niuerſii & Rethelofii terras reſtituit. Bello ſtrenuus ætatem ferè bellis occupauit. In Leodienſes quidem recrudeſcente

Bellum hoc vide in Bouinie.

anno 1282. anno 1276.

anno 1253.

Meierus bellum refert, ſed Namurcinon meminit.

anno 1289.

Ex diplomate de his in Martio dato.

anno 1272. anno 1303.

anno 1297.

cognomento poſtpater.

anno 1312.

Teſtis belleforeſtus.

anno 1315.

Vide Bouiniogum.

ab anno 1319. vſque ad annum 1322.

Digitized by Google

Bouinienſium & Dionantenſium odio pluribus annis bellum geſſit. In Hannoniæ Comitem pro Flandro certauit, & captum belli tẽpore Leſſinium recuperauit & incendit: Poſtea cum fratre Guidone ex parte Hannonum Guidone Traiecti Epiſcopo & Gultero Portiano Comite electus arbiter de pace inter Guilhelmum Hannoniæ & Robertum Flandriæ Comites communicauit; quam licèt tũc non compoſitam, paulo pòſt tamen idẽ Comes auxilio Gerardi Sottegemii cõfecit, Comitatumque adeò ſuum, quod pater negauerat, ab Hannonis manu accepit beneficiariũ. Vexatus vnica ſed leuioris momenti Namurcenſium ſeditione ob exactiones & tributa vt creditur excitata, ſed eam exemplo patris citò, mulctatis non vno modo auctoribus, ſedauit.

Annales Hannonic. — *anno 1303.* — *anno 1307.* — *anno 1310.* — *anno 1307.* — *Ex diplomate huius de re dato.* — *anno 1313.*

Patre à Francis capto Flandriam egregiè tutatus eſt; Luduuico Neuernẽſi Comiti Flãdriæ armis & ope auxiliaris, cõtra Machildim Roberti Bethunienſis filiam, & victoriæ præmium vſum fructum Crepicordienſis terræ in Cameraceſio & amplius Sluſanę vrbis poſſeſſionem à Luduuico obtinuit. Qua donatione cùm ſe læſos grauiter quererentur Brugenſes, nec Comes reuocare velle videretur donum, grauia bella exorta ſunt. Captuſq;

Oudergeſt c. 137. & ſequentibus. — *anno 1322.* — *Author Belleforeſt.* — *anno 1323.*

à

à Brugenſibus Ioannes Comes, ſed per ſeceſ-
ſum elapſus à Rege Franciæ confirmationem
obtinuit. Sequentibus autem annis perpetuò *anno 1324.*
auxiliaris fuit Luduuico, & in prælio quo Co-
mitem proprium irritati, Brugenſes ceperunt, *anno 1325.*
& ſoluit obſidionem Gandenſem & Alde-
nardenſem, & multos Brugenſium trucida-
uit, qui eidem in legibus pacis per Regem Frã-
Oudergeſt. cap. 150. ciæ dictis iuſſi pendere 66000 librarum. Iterũ *anno 1327.*
cum Flandris leges pacis rumpentibus, Fran-
cus regionem ingreſſus eſt Comiti, & eidem
Inſulis cum Rege contra eoſdem præſtò fuit. *anno 1328.*
Interfuit Boloniæ nuptiis Eduardi regis & I- *anno 1307 in Ianu.*
ſabellæ Franciciæ. Inſuper coronationi Henri-
ci ſeptimi Aquis, denique eundem Cæſarem *anno 1308 ipſa Regum.*
in Italiam Comitatus eſt. Pariſios ad regem *anno 1310.*
profectus ibidem obiit, vxor Maria Artheſia *anno 1330 ante Paſcha.*
per annum dũntaxat marito ſuperſtes, Lu-
duuicum Malanum è ſacro baptiſmatis fonte *anno 1331.*
ſuſtulit.

Meierus ma- le ait Philip- pum filium ſucceſſiſſe. Ex filiis Ioãnes ſucceſſit, qui Pariſiis mortuo *anno 1330.*
patre raptim veniens, in Diui Albani inaugu-
ratur. Cœlebs vixit, petitus bello à Leodiẽſib9,
quos Frãcus ob receptũ Namurci exulẽ è Gal-
Ex literis Valtheri de Bupplen Vi- carii hac in cauſa Comi- tis. liis Robertũ Artheſiũ ſuſcitauerat, idẽ author
pacis inter Epiſcopũ & populũ. Sed armis po- *anno 1335.*
ſitus finis Roberto in Britanniam profecto. *anno 1333.*

 Dein-

Deinceps controuerſias habuit cum Brabantiæ Duce ob ditionis Ayſanæ poſſeſſionem; *anno 1334.* In eundē auxilio veniens Flandris arma ſumpſit, *anno 1332.* in bello propter emptam Mechliniam geſto. Militiæ ſacræ in Paleſtinam nomen dās ibidem à Gualtero Aduocato Huenſi eques creatus eſt Inde in Pruſsiam profectus contra infideles in reditum debitum naturæ perſoluit. *anno 1335. 2. Aprilis.*

Codex Gemblacēſis & quædā memoria Ioannis primo citò mortuo dant fratrem & ſucceſſorem Guidonem, cuius filii & heredes fuerint, quos hic facio Iannis primi filios.

Molanus c. 55. ait eum anno 1330 in Pruſſiam iſſe.

Guido Frater, qui fortè aderat Namurcum *anno 1335.* properans, à ciuibus recipitur, in Angliam Scotiamque profectus, in manus hoſtium venit, ſed breui redemptus, cum Franco & aliis principibus fœdus iniit. In Flādria ludis equeſtribus à Domino ſancti Vienantii telo confixus interiit. Cadauer ſolenni pompa Namurcum defertur, *anno 1336 12. Martii.* & mittitur in Noruvegiam nūcius, qui tertium è fratribus Philippum aduocet. Quo moram trahente prouincia per Hēricū Laudis Pompeię in Italia Comitem, *Comes de Lodi.* huius patruum adminiſtratur adſcitis in curæ & operæ communionem VVerico VValcurieſi & VValtero Iupilienſi.

Memoria quadā caſum in oppugnatione Brixiæ, ad quam cum Rege Romanorum erat profectus, ſed temporū ratio nō patitur, & error natus inde quod leguntur anno 1311 Henricus & Guido de Namurco poſt captum Brixiam mortui ſepulti in Patauino Minorum canobio, qui filii fuere Guidonis primi, vt puto.

Comes autem Philippus pòſt in augurationem *anno 1336. 8. Nou.* non contentus cum fratre in Pruſsia militaſſe adſociatis ſibi quinquaginta nobilibus in Cyprum ſe tranſtulit, ibidem cum tri- *anno 1337.*

Hunc malè quadam memoria vocant Ioannem.

G. Luſinianus in antiquitate Cypri.

ginta

ginta ſex ſuorum Fama-guſtæ obtruncatus eſt.

Ex diplomate quod laudaui in Namurci Antiquitatibus

anno 1338. cognomento dicto anno 1362.

Fama mortis Namurcum delata, impubes adhuc Guilhelmus fratrum quartus, ſub tutela matris & patrui ſurrogatur, qui Aquiſgrani Comitatum ſuum à Carolo quarto multis auctum priuilegiis ſuſcepit, non ab Hannone, vt frater. Eduardi Angliæ Regis, qui Vicarius imperii tum erat, caſtra ſequutus eſt, licèt iuuenis, vſque ad obſidionem Cameracēſem. Qua ſoluta cùm Anglus in Franciam cogitaret belli onus transferre, Guilielmus vnà cum Hannoniæ Comite ſe ſubduxerunt, aſſerētes animum ſibi non eſſe in Francia niſi Franco militandi, ſicut in imperio Cæſari militauerant. Cæterùm cùm hęc ſeceſſio Francū non moueret, quo minùs Hannoniam depopularetur; vterque comes arma poſita reſumens, magna Franciæ attulit detrimenta.

Author Froſſardus. *anno 1339.*

Carmen antiquum refert etiam in Friſiam a. 1340 arma tranſtuliſſe.

Ex Froſſardo *anno 1340.*

Et cùm Dux Normānię regis frater Thuinum Leodinæ dioceſeos, oppidum, quod Epiſcopus per Richardum de Limoſin & Iohannem Theodorumque fratres Comitis Namurcenſis naturales, vt puto, defendebat, adfuit Comes cum ducentorum equitum turma, Hannone ſexaginta Flandrorum milia duce Iacobo Arteueldio ſubmittente.

Non

Non ventum ad manus, ſed Thuino exuſto dilapſi ad ſua quiſque redierunt. Lego deinceps interfuiſſe Guilhelmum Comitem Comitiis apud Viluordiam ab Eduardo Rege celebratis. Quem tamen non multo pòſt inuenio Francorum regis contra Eduardum cauſæ patrocinari, & eidem cum exercitu adeſſe *Anno 1347.* Caleti obſidionem ſoluturo, & eidem Gandenſes oppugnãti ſuccurriſſe, interque primos *Anno 1382.* Burburgum ab Anglis detentum oppugnaſſe.

Meierus an. 1344. Et qui Iohanni Brabantiæ Duci cõtra Leo- *Anno 1345.* dienſes in cauſa Mechlinienſi opem tulerat, is mutato conſilio Venceſlaum Ioannis ſuc- *Anno 1346.* ceſſorem, pro Epiſcopo eadem propter oppugnauit. Hęc foris & ferè alienis auſpiciis geſta, domi non minus præclara ſunt. Auctum tam emptione quàm aliter Comitatus peculium, Vrbs multũ regionis primaria multum aucta & ornata teſtantur.

Poſt obitum parentis ſucceſſit eiuſdẽ no- *cognomento* minis filius, à puero ſub parentis ſtrenui diſci- *Gelfinienſis.* plina in armis exercitatus: Comes Flandri ob *Anno 1381.* *Meierus l. 13.* diſſidia Brugenſium aduocati, Auxiliaris Caroli Sexti & Burgundiæ Ducis ducentorum *Anno 1383.* equitum turmam duxit, primaſque cum ſuis in Burburgenſi oppugnatione, & niſi nox vr- *Idem.* bi ſuccurriſſet expugnationẽ tenuit. Expeditioni

Digitized by Google

tioni Caroli ſexti in Britanniam, Antonii *anno 1385.*
Ducis Brabanciæ in Traiectẽſes, Duci Burgũ- *anno 1405.*
Meierus l. 15. eum nominat. diæ in Leodienſes cum quingentis equitibus *a 1405. 23. ſeptem.*
ſuccurrit, potior victoriæ partæ cauſa: Cũ Frã-
ciæ rex Carolus ſextus inauguraretur: Ludu- *anno 1380.*
uico Flandriæ Comiti iuſta fierent: Burgun- *anno 1383.*
Idem l. 14. diæ & Hannoniæ principum liberi apud Ca- *anno 1385.*
maracum matrimonio iungerentur, pax apud
Carnutes inter Burgundos & Aurelianenſes
tractanda: Difficultates inter Antonium Ducẽ *anno 1409.*
& Hannonem ſopiendæ, interfuit: Sicut & in
Comitiis Tornacenſibus à Burgundo Duce *anno 1411.*
celebratis. Nuptiis Antonii ducis: Solenni- *anno 1403.*
bus epulis Francorum regis cum ſelecta no-
bilium turba apparuit. A Philippo Burgundo *anno 1385.*
Gubernator Curtraci factus: à Iohanne Duce
in intimi conſilii ſocietatem aſſumptus, cum *anno 1408.*
eodem Pariſios profectus eſt: Mortuus in bo- *an. 1418. 10 Ianu.*
na ætate vxorem reliquit ſuperſtitem, quæ
Meierus ſuſceptricem eius ſe neſcire fatetur. nuptiis Philippi Ducis interfuit, & cùm Pri- *anno 1424.*
mogenitus eius aquis ſalutaribus expiaretur, *anno 1435.*
teſtis aſtitit: Similiter in tractatione pacis a-
Meierus ad annũ 1455. pud Atrebates & in nuptiis Caroli Comitis. *obiit an. 1455. 26. februarii.*
Caroleſii legitur Inſulis adfuiſſe.

Succeſſit Ioannes frater. Quem ab Epi-
ſcopo Leodicenſi captum Hoij, tradunt non-
nullæ hiſtoriæ, coactúmque ſe magno redi-

 mere.

mere. Cùm autem lintro conficiendo impar eſt,& amplius à Leodicenſibus multum infeſtaretur, conſilium iniit vendendi Comitatum ſuum Philippo Bono Burgundiæ Duci, ſeruato ſibi ad vitam vſufructu. Quod factũ accedente Procerum prouinciæ conſenſu. anno 1321.

In quo finiam hoc hiſtoriæ Compendium, geſta ſub Burgundis Auſtriaciſque Principibus ſuis locis inſerturus. Compendium autem hoc prçluſi ſatisfacturum aliquatenus, donec Ampliſſimi nominis Vir G. Cronendalius hiſtoriam luculenter & fuſè ſcriptam in theatrum patietur prodire, quod ſpero breui futurum. Interim his fruere & me ama Lector.

I. B.

I. B. GRAMAYE TITVLVS, PARS QVARTA, IN QVA COMITVM TAM VIVENTIVM QVAM SEPVLTORVM INSCRIPTIONES.

Priores ex authoribus & diplomatibus petita, poſteriores ex locis vbi ſepulti Comites, niſi quòd aliqua ego ſubſtituerim, quæ annotaui.

N*Aymo Duc de Bauiere.* Eloglum hoc de eo feci: *Sic belleforeſto vocatur.*
Munere Dux, tituloq́; Comes, donóque Namurci
Marchio, Cæſareæ fidiſſimus armiger alæ,
Qui vixi bellis, buſtis quoque finio vitam,
Thyri conte de Namu. Cui Cænotaphium hoc compoſui: *Chronicon Laodicenſe ad annũ 823.*
Rector duorum fluminum, totidem arcium,
Inter alios cadauer ignotum iacet.
Almaricus Marchiſus Namurci, Cui hoc Carmen ſcripſi: *Codex Gemblacenſis.*
Comes vocabar Almaricus, occidi.
Communis hic mihi tumulus cum pluribus,
Communis etiam mors fuit cum pluribus.
Gerardus Namurci Comes, Cui hos verſus ſcripſi: *f. Regierus ſic vocat.*
In Zuentebaldum dum Gerardus rem gerit,
Et à tyranno vindicauit patriam,
Suúmque nomen à tenebris vindicat,
Beringerus Comes, Namuci, *Diploma Bronienſe datum a 932.*

Hos defuncto verſus ego ſcripſi:

Protector Bronii, protector VValciodori,
Aemulus Alcidæ, vel Quinti Cæſaris, ambas
In Sabis & Moſæ ſtatui regione columnas.
Defuncto Benedicta cohors, bona verba det, oro.

Sigibertus in Vita Abbatis Erluini.

Rotbertus Namuci Comes

Cænotaphium ei hoc ego conſcripſi:

Robertus iacet hîc Namurci Regalus ôlim,
Legia cui fatum peperit, Brabantia famam.

In diplo. Ottonis confirmantis Broniensem Abbatiam an. 992.

Adalbertus Comes Namuci.

Ermegardis Duxiſſa Illuſtris Ducis Caroli filia ex Francorum nobiliſsima progenie.

Sepultus ille aut Bronii cum auo, aut in D. Virginis Namurci cum vxore, de qua vetus Schædium.

In diplom. Gemblacẽſi dato a. 998.

Nobilis Ermengarda ex Francigenarum ſtirpe Caroli Ducis filia, in feſto ss martyrum defuncta in Eccleſia Mariæ matris cælorum tumulatur, & præſente filio Comite Alberto Namucenſi & Gerelmo Abbate S Mariæ legauit terræ quietionis ſuæ 20 paruos denarios. Deus ſit eius animæ miſericors.

In chronico Cameracẽſi.

Rotbodus Comes Namuci.

Sepultus forte Gerpinii referentibus indiculis Eccleſiæ, nomine ſuppreſſo. *Hic ſepeliri voluit Comes Namurcenſis.*

In charta Bronienſi anno 1035.

Aldebertus Comes Namuci.

Tumulus eius magnificus fuit in D. Albani & vxoris cũ inſcriptione tali:
Hic ſepultus iacet Nobiliſsimus Comes Aldebertus & Reneldis ex Lotharienſium ſtirpe nobilis eius ſponſa, qui Eccleſiã hanc fundauit.

In charta põtis Dionãtenſis an 1080.

Albertus ſecundus Namuci Comes.

Sepultus cum Ida coniuge in D. Albani, ſed Epitaphium nõ reperi. Andennis ſolet eſſe memoria 3 Kal. April.

In fundatione Floreffiæ anno 1121.

Godefridus Comes Namucenſis & Ermeſendis Comitiſsa.

Memoria eius & ſecundæ vxoris Floreffiæ in ſaxis 2 nigri marmoris ante aram maiorem.

GODEFRIDVS. ERMENSIDIS.

Henricus

Digitized by Google

Henricus Comes Dei gratia Comes Namuci & de Lutzeleburch. *In confirmatione libertatis Bronienſis an. 1154.*
Memoria eius & vxoris in Eccleſia Floreffienſi in duobus ſarcophagis ante maius altare.

HENRICVS. *AGNES.*

Balduinus diuina fauente clementia comes Hannoniæ & Marchio adiacentis regionis, *In diplomate Sonegiacēſi, ann. 1169.*

Epitaphium in D. VValdetrudis Montibus.

Balduinus hic requieſcit comes Hanonienſis, cuius proauus fuit Balduinus Hannonien. qui ex Richilde genuit Balduinum Hieroſolomitanum. Ille Balduinus genuit Balduinum, qui in hac humatus eſt eccleſia ante chorum ex Alida ſorore Godefridi Ducis Louanii. Ille ex Iolida genuit hunc Balduinum animoſum & fortē, Iuſtitiæ & pacis amatorem, erga ſubiectos humilem, contra hoſtes rebellem, qui hanc eccleſiam ſanctæ VValdetrudis tertiò concrematam, & S. quoque Vincentii Hogynenſis plumbo texit, & caſtri locum muris cinxit, & ſuper portam Baſilicam S. Seruatii ædificauit, In Valentianis aulam & muros circa villam erexit, in bello monte muros circa turrim conſtruxit, Bynchiam Haymonis quercetum buxeum caſtrum ramis ſtatum à fundamentis condidit, & turribus & ædificiis muniuit, Anno incarnationis Domini 1171, ætatis verò ſuæ 62, 8 nonas Nouem. obiit.

Epitaphium Aleydis vxoris eius. ibidem.

Me legat ad lapidem Comitiſſam mors Aelidem,
Qui legis adde fidem, oras tibi fiet idem.
Quid mihi famoſa fama dat genus generoſa,
Quid mihi formoſæ forma nitorq; roſæ?
Fama tepet, generi dolor eſt ſpeciem remoueri,
Sicq; datur fieri non hodie quod heri.
Finis adeſt Iulio cum nulla vel altera fio
Matris humi gremio more locata pio.
Sanctis cognata, Namucenſi ſtemmate nata
Sancta ſequens fata, plaudo mercede ſata.
Quiſquis ades, tecum voluas quid nunc traho mecum,
Dum potes eſt æquum te dare dona precum.

Digitized by Google

In donatione cenſuum nouæ villæ facta a. 1185 Eccleſiæ S. Albani.

Balduinus Comes Flãdriæ & Hãnoniæ & Marchio Namurci Primus. Epitaphium in Eccleſia D. VValdetrudis Montibus ante aram S. Iacobi, Hic iacet Balduinus Comes Hannonienſis, vir venerabilis, prudens, princeps potens, & illuſtris. Hic fuit filius Comitis Balduini, qui ante maius altare iacet. Hic ex parte matris ſuæ Namucũ fuit adeptus, & inde primus Marchio Namucenſis appellatus. Hic ex parte vxoris ſuæ Margaretæ, quæ fuit filia Theodorici & ſoror Philippi Comitum Flandriæ, Flandriam cum Hannonia & Namurco poſſedit. Hic habuit filios, quorum Balduinus primogenitus in Flãdria & in Hannonia, Philippus verò ſucceſsit in Namuco. Habuit & filias, quarum vna fuit Elizabeth ſanctiſsima Francorum Regina. obiit 17 Kal. Ianu. anno 1195.

Epitaphium Vxoris eiùs olim in medio nunc látere chori S. Donatiani.

Scriptum in lamina plũbea reperta eum 27 Iunii an 1352 corpus eius transferretur.

Hæc fuit Margareta vxor Balduini Comitis Flandriæ & Hannoniæ primi Marchionis de Namu, mater Eliſabeth ſanctiſsimæ Francorum Reginæ, hæc fuit plurimorum meritorum, præcellens in omni opere bono cunctas mulieres viuentes in tempore ſuo, obiit 17 Kal. Decembris anno 1194 menſe Nouembri. Requieſcat in pace.

Vir illuſtriſsimus Philippus ſecundus Marchio Namucenſis.

In diplo. fundationis S. Petri in caſtro a. 1198.

Epitaphium eius in veteri choro D. Albani.

Hic ſepultus eſt illuſtriſsimus ac potentiſsimus vir Dominus Dominus Philippus 13 Comes ac Marchio Namurcenſis, ſucceſſor fratris ſui Henrici, ac filius Balduini quondam Comitis Flandriæ Hannonis ac Marchioni Namurcenſi, qui quondam Philippus obiit abſque liberis anno D. 1212 numerum 20 præbendarum de tribus præbendis, ac poſtmodum ad honorem Dei ad augmentandum Eccleſiam præſentis ſancti Albani in diuinis ſeruitium inſtituit in eadem Eccleſia 20 beneficia, quæ dicuntur vicariæ conferenda 20 clericis Eccleſiæ eidem aſsiduò deſeruituris, cuius oſſa de conſenſu Caroli regis Caſtellæ fuerunt tranſlata de medio naui Eccleſiæ cum altari ab eodem fundato in veteri choro cum maxima reuerentia anno 1213 regnante Apo-

ſtolico

ſtolico viro Honorio tertio & imperatore Frederico 2, Adminiſtrāte Hugone de Petraponte Antiſtite Leodien. De pœnitentia ſeuera per eum facta habetur in Cronicis.

Epitaphium Mariæ f. Regis Franciæ in Affligimio.

Maria Philippi Regis Franciæ filia quondam Philippi Marchionis Namurcenſis, & poſtea Henrici Brabantiæ Ducis filia, femina omnium pulcherrima, hic petiit ſepeliri anno 1238 Kalendis Auguſti. Ora pro ea.

Petrus Comes Altiſiodorenſis & Tornirenſis & Marchio Namurcenſis & Iolendis Comitiſſa vxor eius & Marchioniſſa. *In diplo. Epi de concordia cum Goberto de Bioul anno 1213.*

Cænotaphium hoc ei olim compoſui:

Quo magis incertum eſt de tempore, ſorte, ſepulchro:
Cæſaris, hoc certum magis eſt de morte dolenda.
I nunc iſta vide & regnis confide viator.

Ego Philippus Marchio Namucenſis. *In teſtamento eius anno 1224.*

Epitaphium eius Vaucellis. *In tabella ad parietem ſub inſignibus eiuſdem ſcripta fuerunt.*

Marchio Philippus Namucenſis hic iacet intus
Nec facile dicas animis an maior an armis,
Tu preceſſis facilis, mors comparat vltima primis, anno 1226.

Henricus Marchio Namucenſis, & Viennæ Comes, & Margareta Marchioniſſa & Comitiſſa vxor eius. *In fundatione Abbatiæ Grandipratenſis anno 1231.*

Memoria eorum in Grandiprato.

4 Kalendas Nouembris Anniuerſarium Nobiliſsimi Marchionis & Comitis Henrici & Margaretæ conthoralis eius fundatorum noſtrorū, quorū animabus miſereatur Deus. *In veteri Codice per has turbas perdito.*

Sepultus ille in Paleſtina, hic in Valle Mariæ prope Treueros.

Nos Balduinus hæres imperii Romaniæ, Comes & Marchio Namurcenſis. *In confirmatione Grandipratenſis cœnobii ann. 1237.*

Et poſt obitum Ioannis Brennæ ſoceri anno 1237.

Balduin par la grace de Dieu tresfiable en Jeſus Chriſt Empereur de *In diplomate priuilegii portariatus*

Digitized by Google

caſtri anno 1246.

de Dieu couronné, moderateur de Romanie & des en croiſſant, & auſsi Marquis de Namur.

Memoria eius Lætiis. Epitaphium ei tale olim ſcripſi:

Vrbs Conſtantini me prodita perdita Rege,
Præſidium eſt Eubæa fuga, cacobæa ſepulchrum.

Vſufructuaria.

Blanca Franciæ Regina teſtibus Franciæ hiſtoriis, diploma enim non vidi.

moderatrix In codice feudorum.

Martha Imperatrix vidua Balduini Imperatoris Conſtantinopolitani. Epitaphium eius eſſe puto in Nameche.

Icy giſt ly droict iritaine Chaſtelaine de Sanſon, que fu del lingage le Roy de Ieruſalem. Pols por l' ame que Dieu conſole.

Occupator. In diplomate de Geronſart a. 1270.

Henricus Comes de Luceleborch & de la Roche Marchis d'Arlon. Sepulchra eius in Clari fontis cœnobio. Epitaphium vxoris ibidem tale: *Cy giſt le Conteſſe honoré de Luxembourgh Marguerite nomme. Que moult fut ſage, Et Extraict de linaige de Bar & de Bretaigne.*

In codice feudorum.

Guido Dampiera Dominus, Flandriæ Comes.

Et poſt acquiſitum Namurci Comitatum anno 1262.

In fundatione Boneffienſi an. 1267.

Nous Guys Cueus de Flandres, Marchis de Namur, & nous Iſabeau femme à Noble homme ſon cher ſigneur le Conte deuant nommé Conteſſe de Namur.

Epitaphium eius Flinis.

Cy giſt treſilluſtre & noble Prince.
Guy Conte de Flãdres fundateur de ceeus, qu'il mouroit priſonnier à Compoingie au mois de Mars 1304, & fut rapporté en ce lieu l'an 1305.

Epitaphium primæ vxoris Mathidis Artheſiæ ibidem.

Cy giſt noble & vertueuſe Dame, Madame Mehault, Conteſſe de Flandres, Dame de Bethune & de Tenremunde, femme de treſilluſtre Prince Guy Conte de Flandres fundateur de ceſte egliſe, laquelle trepaſſa l'an ......

Meierus mortuam a. 1259. & ſepultam vult Bethuniæ.

Epitaphium Iſabellæ Luceburgicæ 2 vxoris in cœnobio

D. Claræ per eam fundato Pettegemii.

nunc per hæreticos diruto.

Hic Iſabella iacet Guidonis altera coniux,
Hæres Namurci Luceburgiq́; propago, obiit an. 1298, 25 ſeptembris.
Nous Iehan fils au Conte de Flandres cuens de Namur.

poſt an. 1297.

Et poſt obitum patris Guidonis. *anno 1303.*
Iehan de Flandres cuens de Namur.

Epitaphium eius apud Minores Pariſiis.

poſt incendiũ anno 1581. templi deſiit redere.

Cy giſt hault Prince & de bonne memoire Monſieur Iehan Conte de Namur, que fu filz aiſné de bon Guy Conte de Flandres, & de Iſabelle fille du Conte de Luxemborch, qui trepaſſa de ce ſiecle l'an de graci 1330, le vẽdredy deuãt le Chãdeleuſe, & fut miz en terre le quart iour de feburier.

Epitaphiũ Mariæ Claremontanæ vxoris 1, 2. 1308 in febr. in cænobio Vallis Beatæ.

Cy giſt noble Princeſſe Marie de Clermont,
Eſpouſe de Conte Guy de Flandres le cont,
Dieu le veul benire, En l'an 8 el veint à mourire.

Epitaphium Mariæ Arteſiæ ſecundæ vxoris nõdum reperi, nec locum ſepulturæ, niſi quòd ſchædæ aliquæ velint Bapalinis ſepultam.

Ioannes de Flandria primogenitus Ioannis Comitis illuſtris Namucenſium.

Diplomate priuilegii Valcuriẽſis anno 1328.

Et cùm patri ſucceſſiſſet *anno 1330.*
Ioannes Comes Namucenſis.

Epitaphium in Spaltemenſi cænobio Germaniæ.

In diplomate Ogniacenſi ſuper difficultate mota anno 1330.

Hic ſepelitur Ioannes ...... Marchis de Nament, mortuus in itineragio Pruſsiæ 2 Aprilis anno 1335.
Guido Namuci Comes vir nobilis.

In fœdere a. 1336, 11 Apr. cum Franco

Sarcophagus eius in D. Albani ante veſtiarium.
Memoria in S. Albano & Salzinis.

M Duo-

Duodecima Martii obitus nobiliſsimi Principis
Guidonis, filii Ioannis Comitis, qui obiit
Cum dolore omnium in Flandria anno 1336.

In fundatione miſſae in S. Albano an. 1336.

Philippus Comes Namucenſis,

Memoria in æde Minoritarum Famaguſtæ,

Domicellus Philippus de Namu Comes
Regni cum XXX conſanguineis obtruncatus,
Sepulturam apud S. Franciſcum maiorem
Conſecutus eſt anno M. CCC. XXXVII.

In fundatione altaris in S. Petro an. 1347.

Guillaume de Flandres Cuens de Namur

nonnunquam additis titulis

Sire aut etiam *Seigneur de l'Eſcluſe.*

In priuilegio Namurcenſi anno 1351.

Epitaphium ante aram primariam Eccleſiæ Minorum.

Cy giſt hault & puiſſant Prince de bonne memoire Guillaume de Flandres Conte de Namur & Seigneur de l'Eſcluſe, qui trepaſſa le premier iour du mois d'octembre ſur l'an de la natiuité de noſtre Signeur 1391.

Ibidem Vxoris Epitaphium.

Cy giſt haulte & puiſſante Dame de bonne memoire Madame Catherine de Sauoye femme & eſpouſe à ſon viuant de hault & puiſſant Prince Guillaume de Flãdres Conte de Namur Seigneur de l'Eſcluſe, Conteſſe & Dame des dits lieux, que treſpaſſa l.18 iour du mois de Iuing l'an 1388.

In tractatu pacis Gandenſibus data per Philippũ Ducem an. 1383. 18 Decẽ.

Guillame filz ayné du Conte de Namur Seigneur de l'Eſcluſe.

Poſt Sluſæ cum Bethunia permutationem conceptam *anno 1384, perfectam anno 1386.*

Guillaume de Flandres filz de Namur S^r. de Bethune & Mõtaigle.

In tranſporto VValecuriæ facto an. 1384.

Et interdũ poſt ceſſionẽ Valecuriẹ à patre ei factã *a. 1384.*

Guillaume Seigneur de VValcourt & Bethune,
Filz du Guillaume Conte de Namur.

In diplomate quodam an. 1390 pro Lardinoto dato.

Cùm patri ſucceſsiſſet in Comitatum. *anno 1391.*

Guillau-

Guillaume de Flandres Conte de Namur Seigneur de Bethune.

In priuilegio Namurcenſi dato a. 1392.

Epitaphium in medio chori Minorum Namurci:

Cy giſt hault & puiſſant Prince de bonne memoire, Monſieur Guillaume de Flandres, Conte de Namur, & Seigneur de Bethune, qui trepaſſa le X iour de Ianuier, ſur l'an de grace de la natiuité de noſtre Seigneur mil quatre cens dixhuict.

Ibidem vxoris Epitaphium.

Item cy giſt haulte & puiſſante Dame de bonne memoire, Madame Iehenne de Harecourt, que fut femme & eſpouſe à hault & puiſſant Prince Môſeigneur Guillaume de Flandres Conte de Namur & Sr. de Bethune, Conteſſe & Dame des dits lieux, que trepaſſa l'an 1455 le 16 iour de Febr.

Iehan de Flandres Seigneur de VVynendale & Renaix.

In Codice feudorum Pollinaca ſic vocatur.

Cumque vendidiſſet VVinedaliam Ioanni Duci Burgundiæ *anno 1409.*

Iehan de Flandres Seigneur de Bailloeul & Petegem filz au Conte de Namur.

In diplomate Soliſmontano confirmatio certa partis ſylua anno 1411.

Cùm fratri in Comitatu ſucceſsiſſet *anno 1418.*

Ioannes de Flandria Comes Namurci Dominus Bethuniæ.

Sepultus ad læuam chori D. Albani tali Epitaphio:

Chi giſt Tre noble Conte Iehan de Flandres, qui ceda à le Prince de Borgoigne la Côte de Namur, trepaſſa le premier de Mars l'an 1429. Requieſcat in pace.

In diplomate ceſſionis comitatus Philippo Bono facta a. 1428 nec ſepulchrũ nec tabula hac verba continens extat.

I· B· GRAMAYE

GENESIS.

Pars quinta,

VBI COMITVM

NAMVRCI PROPAGINES,

STEMMATA, ET AFFINITATES
digeſtæ.

STEM-

Digitized by Google

STEMMA PRIMVM.

Aldebertus Comes, Vxor Ermeſendis Lotharingica.

Rotbodo. Albertus: Sophia [a]Ornulphi 3: Henricus[b]
vxor : Cynciēſis Comitis: Durbuti Co-
Reynolda: vxor, vnde Comites: mes. Vxor.
deſcendunt ....

[c]Henricus Rupenſis Comes.	[d]Fredericus Epiſcopus Leodicenſis.	Albertus vxor Ida.	Henricus vixit anno 1092.

[f]Mathildis quæ ſuſtulit ex

VVerico Domino Valcurienſi.	Nicolao Domino [h] Aueſnarum.

[g]VVericum: Dominum: Valcuriæ,: vnde recta: linea Domini: Valecuriæ.	Beatricem: Dominam: Hufaliſiæ,: cuius poſteri ibi imperarunt.	Iacobum Dominū Aueſnæ:	Mathildem vx. Caſtellani Andomaropolis cuius poſteri Caſtellaniā Guidoni Comiti Flādrę vendiderant.

Guido, Galterus, Buchardus Archidiaconus

Laudunenſis, cuius ex Margareta Flandrenſi poſteritas Hannoniam tenuit & Namurcum arrogauit.

STEMMA SECVNDVM.

Albertus 3 Comes & Ida Comitiſſa.

[a] Godefridus, cui vxores

[d] Mathildis. 2 Ermeſendis.

Aleydis Rogerii Roſſiacenſis Domini vxor.

Iſabella maritum habuit Dominum Antonienſem & ſpinetenſem, vnde Dominorum ſeries.

Reinaldus gener Nicolai Ruminiacenſis vxor Iuliana.

[f] Rogerius Epiſcopus Laudunenſis.

Maria Ægidii Cynacenſis.

Euſalis Philippi Domini Altirinénſis.

[e] Mathildis Arnoldi Domini Aldenardæ.

Ioannes Vxor Mathildis Traziniaca Domina danneux, vnde rectà deſcendunt D. Aldenardæ & Leſſinii & Pameliæ Barones.

Henricus [b] canonicus Leodienſis.

Albertus ex [b] canonico miles: Vxor vidua [c] Hugonis Comitis Iaſſę, cuius ratione ſecundus fuit Comes Iaſſæ.

STEM-

STEMMA TERTIVM.

Godefridus Comes. Vxor ſecunda Ermeſendis.

[a]Albertus: [b]Henri-: [c]Clemen-: [d]Beatrix: [e]Aleydis: [f]Agnes
obiit: cus co-: tia Ber-: Manaſ-: Baldui-: Simonis
puer. mes vx.: tholdi: ſis Rhe:ni Han: Lotha-
Agnes. Tharigiæ:teleſis: noniæ: ringiæ
Ducis: Comi- Ducis, aut
vxor. tis. vt alii Gel-
riæ Ducis.

in Ermeſendis vnde Duces Lucebürgi deſcendunt.

Radulphus Epiſcopus.

Berthul-: Radul-: Mani-: Auſber- Bal- H. nupta: nup-
phus phus cerius: tus præ- dui- en: Hugo ta Ro
Dux. Epiſco- [e]comes: poſitus: nus: ri- ni de gerio
pus Leodiē- c°. Petra- Siciliæ
ſis.[f] pōte. Regi.

[g]Hugo Epi. Leod.

Conſtantia [h]vxor Henrici Cæſaris.

STEM-

STEMMA QVARTVM.

Balduinus 4 Hannoniæ Comes. Vxor Margareta.

Balduin⁹ Comes Hann. vxor Maria Campana, vnde Comites Hannoniæ.	[a] Henricus Imperator:	[b] Ioannes.	Philippus Comes.	Yolentis nupta Petro.	[c] Iſabella vxor Philippi pulchri Regis, vnde Reges Franciæ.	Sybilla vxor gerhardi Luceburgenſis poſt mortem patris.

Phs. Comes.	Robertus Imperator.	Balduinus Imperator vx. Martha.	Margareta H. Viennenſis.	[g] N nupta Galteri Barenſis filio, & iterū D. mōtis acuti.	[h] N nupta Theodoro Laſcari.	[i] Iole vxor Regis Hungariæ.

[e] Philippus vxor Beatrix filia Regis Siciliæ.

[f] Catherina nupta Carolo Valeſio.

STEM-

STEMMA QVINTVM.

Guido Comes, Vxores

Margareta Bethunienſis, Iſabella Luceburgenſis.

a Filii: ᵇ è quibus: Io: ᵇGui- ᶜHen- ᵈMar-: Io: ᵉBea- ᶠCa- ᵍPhi- ʰAde-: ⁱYole
ſex, fi-: Guido Co: an-: do D. ricus: gareta: an: trix: the- lip-: la vx-: cōiux
liç 3 in mes Na-: nes: de Ri- Co-: cui ma: na: vxor: rina: pa: or Io: Alex-
Flādria murcēſis: Co-: che-: mes: riti A-: mo Hu-: vxor ſpō- annis: andri
domi-: vocatur: mes: borc: Lodi: lexan-: ni: gō-: Theoba E: Do-: 3 Sco-
natæ.: & Ioan-: cui vxor vxor der fi-: alis. nis obal duar: mini torum
nes Epi-: vxo- Alys Mar-: lius: Comitis: di: di fi- de Fi: Regis.
ſcopus:- res. Hen- gare: Regis S. Pauli.: Du-: lii en-
Leodien- rici: ta Cle: Scotiç: cis: Re-: nes.
ſis. Baré-: uen-: & Re-: Lo-: gis
ſis fi-: ſis. ginal- tha-: Angliç.
I Margareta: Maria lia, per dus Co- rin-:
ſecundò ge-: filia Phi- quam mes Gel- giç.
nita Rober-: lippi fuit Co- driç.
ti Comitis Arthe- mes Cy-
Claromon- ſii. ni.
tani.

N STEM-

STEMMA SEXTVM.

Ioannes Comes, Vxor Maria Artheſia.

Ioan-Gui-:[a]Blāca: Philip-:Guliel-:[b] N : Maria[c]Vxor:[d]Eliſabeth:[e]Rober-
nes: doCo-Vxor:p[9] Co-:musCo-vx: Guidonis Co-Vxor Ru: tus Vxor
Co-: mes Regis mes. mes pri- or: mitis Bleſen-: perti Ba-: filia Al-
mes. Nor-: mõ ſge-:Co-ſis & poſt Co- uariæ Du-: berti
f . wegię. ner Co- mi-:lini de Brabā-: cis. Hanno-
mitis: tis: tia. nię Co-
Philippus Ioannes Bleſēſis: Viē- mitis &
nothus. nothus.[g] tum ma- næ. poſtea
ritus Iſabellæ
:Catheri- Melinę.
nę Sa-
baudę.

Gulielmus Co-: Ioannes: Maria. Gulielmus
mes maritus pri-: Comes. p nothus.
mùm Marię Ba- Philippus Robertus
renſis, tum Ioan-: nothus D. nothus.
næ Haricurtię.[m] de Duys.
N mortua in infantia. q

AD

AD STEMMA

PRIMVM.

IOannes Daulii in geſtis Comitum Luceburgi & cyni hanc Sophiam filiā Comitis Namurcenſis vxorē dat Ornulpho 3, nec præter eum quiſquam meminit.
[b] Memoriæ omnes hunc nominant, aliqui tamen ſecūdum Gerbergæ, quæ matertera huius Henrici fuit, maritum faciunt Henricum Comitem Durbuti.

[c] Chronicon Leodienſe ad hunc annum nominat eum, ſed non exprimit cuius ſit filius.
[d] Hunc omnes hiſtoriç filium Comitis Namucenſis faciunt, ſed an huius Alberti an ſequentis, diſſentiunt. Mihi æquè libet his ac illis accedere, cauſa tamē cur Fredericum hoc loco poſuerim eſt, quòd in veteri codice reperiam Alberto huic filium fuiſſe Fredericum Archidiaconum Leodicenſem, quem puto eundem eſſe cum illo qui pòſt Epiſcopus.
[e] Seriem ſequentem ex chronico per Gemblacenſes mihi ſubmiſſo deſcripſi.
[f] Hanc aliquot memoriæ filiam faciunt Alberti.
[g] Hunc & poſteros alibi citant Annales Hannoniæ.
[h] Hunc cum vxore & nepotibus nominant Schædæ cænobii Lætienſis.
[i] Meierus. & Annales Hannoniæ.

Digitized by Google

AD STEMMA SECVNDVM.

[a] NOminatur cum fratribus in diplomate Andenenſi anno 1107.

En nom del ſainćte Trinité. Henry par la grace de Dieu tierche Empereur des Romains accroiſſans, Cognitte choſe ſoit à tous filz de S. egliſe, Que Albiert Conte de Namur Laiſsies del'e loinge deplainćte l'egliſe d'Andenne, &c. Les fils de ſuſdit Conte veans, & oyans, & entēdans Godefroy, Henry, & Albiert ches choſes ainſi diſpoſees, &c.

[b] Hos ſub Oberto Epiſcopo anno 1102 nominat tabula in choro Leodicenſi affixa.

[c] Teſtis Tyrius l. 14 cap. 25, qui fratrem vocat Comitis Namurcenſis, ſub annum 1120, cùm viueret & regnaret Godefridus. Vnde apparet non eſſe Godefridi filium, quod aliqui putant.

[d] Hanc ſeriem ex eodem Gemblacenſi codice concinnaui, & ſunt qui velint hāc eandem eſſe cum Richilde Comitis iſtius matre Balduini.

[e] Hanc codex præterit, quam & ſtirpem petii ex ſcriptis D. Cronendalii..

[f] Demochares Rogerium de Roſeto 46 Epiſcopum ad annum 1180 nominat tomi 2 cap. 17. folio 28.

AD STEMMA TERTIVM.

[a] Hunc aliqui Comitem Iaffæ faciunt, ma'è vt docui.

[b] Hic cū ſororibus 3 nominatur in fundatione Floreffiæ.

[c] Hanc ſtirpem ex eis quæ refert m. ſ. S. Laurentii Leodicenſium diſpoſui. Cæterùm circa hæc tempora (teſte Hennin-

Henninge folio 133 partis 1 monarchiæ 3 & 4) tantùm Comites Thuringiam habuiſſe videam, aut neçeſſum ſecundam aliquam Thuringiam conſtituere, aut dicere Ducem exercitus Thuringici fuiſſe.

[d] Hunc & aliquos ex poſteris nominat Codex Bronienſis in hiſtoria S. Crucis huc delatæ, cum quo conferendus G. Tyrius l. 12. cap. 1.

[e] Huius meminerunt Annales.

[f] Hic nominatur in electione nepotis ſui Epiſcopus.

[g] Huius matrem fatentur chronica filiam Comitis Rhetellenſis.

[h] Henninges f. 1215 tomi 4 conſentit,& matrem eius ex Rogerio Siciliç Rege nominat Beatricem filiam Comitis de Rheteſt. Aliter ac Fazelus l. 7 deca. 2.

[i] Hanc Henninges ex chronico Lotharingiæ filiam facit Erici Comitis Namurcenſis,vxorem Simonis 2 Ducis Radulphi Epiſcopi Leodicenſis matrem,quam chronicon vnum Leodicenſe facit matrem Rodulphi ex Comite Gelriæ; quod tamen ego in Gelriæ hiſtoriis non reperio.

[l] Variant ſcriptores in parentibus huius, idcirco eum bis poſui. Hoc certum nepotem fuiſſe ex filia Godefridi Comitis Namurcenſis. Roſieres diploma allegat tale:
Simon Dei gratia Dux Lotharingiæ & Marchio, &c. Hinc eſt quod nos & vxor mea Agnes comitiſſa Namuci & Luceburgi & filii mei,&c. Datum anno 1183.
Et licèt in numero filiorum non nominet Radulphum, tamen Roſieres ex diplomatibus ait patêre huius eſſe filium.

filium. Quod idem ſentit VVaſſeburgenſis. Qui & Godefrido Comiti Iſabellam dat filiam nuptam Conrardo Luceburgenſi.

Videndum etiam an ſit & quæ illa Comitis Namurcenſis filia mater ex Comite Gelriæ Adalberonis Epiſcopi Leodienſis, ſi vera refert Chronicon vnum Leodicenſe, tacentibus Gelriæ ſcriptoribus.

[m] Hanc ſtirpem pete & I. Bertels Abbate.

AD STEMMA QVARTVM.

[a] HEnninges f. 80 malè vxores ei dat filiam Petri Namurcenſis & ſecúdam filiam Regis Bulgarorum; & proles ex illa Petrum, Balduinum, Henricam Theodorico Campaniæ Comiti nuptam, ex hac Yolenthem Petro Cortenæo elocatam. Cuius contrarium docet Gregoras l. 4. Cæterùm vt demus eum bis coniugatum fuiſſe, dicendum vnà proles ante patrem mortuas fuiſſe ſine hærede, & negãdum Iolenthem, quæ ſoror fuit, filiam fuiſſe.

[b] Negandum aut Ioannem quod memoriæ volunt, aut Henricum quod Henninges & Epitaphium Philippi dicere videtur, Comites fuiſſe, mortuo patre, nihil tamen vetat vtrumque patre viuo Comitis titulo vſum.

[c] Æmilius, Paradinus, Belleforeſtus vno ore fatentur.

[d] Oudergeſtius ita ſentit, quam tamen Paradinus vxorẽ Guiſcardi Domini de Beauieu facit, (errans in hoc ſolo, quòd

quòd Fernandi Comitis filiam faciat, quod temporum ratio nō patitur) eā nō improbabile hanc Sophiam eſſe.
[e] Ex Gregora in principio libri 5 & Fazelo l. 8 cap 4.
[f] Teſtis Æmilius, Annales Franciæ f. 125. & Platina in Bonifacio VIII.
[g] Author Eugeranus de coucy, quam Belleforeſt malè facit Roberti Imperatoris filiam.
[h] Ex verbis Gregoræ, qui eum ait duxiſſe conſobrinam Roberti Imperatoris, id nonnulli colligunt.
[i] Belleforeſtus auctor eſt, ſed Annales Hungarię nihil de hac referunt.

AD STEMMA QVINTVM.

[a] HEuterus l. 6. Burgund. Henninges folio 82 & alii. Author Henninges & fieri potuit Guidonem ante ductam Iſabellam & poſſeſſum Namurcum, vni ex filiis titulum Comitatus, in quem ius arrogabat, dediſſe.
[b] Ex Meiero ad annum 1303, vbi patrem ait ei aſſignaſſe Comitatum Zelandiæ: Et Ioanne Dauſii, qui ait necatū in oppugnatione Breſſienſi ictu lapidis anno 1310, & literis diuiſionis bonorum eius inter nepotes dato anno 1347. Sepultus eſt Petegemii.
[c] ex vita Henrici 7, vbi Comes ſtabuli Imperatoris vocatur, vxorem autem eius in Clinenſi hiſtoria non inuenio. obiit anno 1339, iacet apud Minores Brugis.
[d] Henninges fol. 159 ex Buchenano, qui tamen vult de-

ſpon-

ſponſatā duntaxat fuiſſe Alexandro ante patrem defuncto, & Henninges fol. 375 de ſecundis nuptiis eius ex Aquilio, vnde Oudergeſt malè eam Reginam Scotiæ vocat & nuptam vult Regi.

[e] Author Henninges, & conſentiunt Annales Artheſiæ.

[f] Idem fol 90, cùm nonnulli Lotharingici ſcriptores vxorem Theobaldo dent filiam Marchionis Montisferrati.

[g] Ex Polydoro ad annum 1294, qui & ait Regem Franciæ Matrimonium impediuiſſe.

[h] Author VVaſſeburg, cùm Henninges maritum eius vocet Regulum Eraſmii.

[i] Meminit Buchenauus, alii tamen Alexandro 3 vxorem dant filiam Comitis Druydum.

[j] Annales Franciæ ad annum 1308 addentes procurante Francorum Rege has nuptias initas.

AD STEMMA SEXTVM.

[a] CRantzius nō nominat hanc Blancam, ſed nec vxorem Magni Sinecbii Sueciæ & NorvVegiæ Regis, qui hoc tempore vixit, vnde ſuſpicor eam eſſe.

[b] Ex literis Comitis Viennæ anno 1359 qui fatetur ſe recepiſſe 8000 libellarum pro dote ſororis Namurcenſis Reguli.

[c] Paradinus & Annales Britanniæ hanc & matrimonia huius nominant, ſed non addunt cuius ſit filia. Meierus

&

Digitized by Google

& Monſtroletus faciunt Gulielmi Comitis filiam, Annales Gulielmi ſororem.
[d] Teſtis Munſterus.
[e] Ex Guiſiano & archiuo Solerienſi.
[f] Ex diplomate anni 1371.
[g] Ex Iacea.
[h] Iacea ſic refert: Annales generum Comitiſſæ Bleſenſis & Ioannis Hannonii coniugum faciunt.
[i] Ex Paradini hiſtoria Sabaudica.
[l] Ex literis Ducis Burgundiæ anni 1384 iubentis eo titulo concedi ipſi vſumfructum Sluſæ.
[m] Ex literis anni 1391, quibus aſſignantur ei illo titulo 4000 librarum ſuper Bethunia.
[n] Ex tabula veteri altaris S. Albani.
[o] Ex Annalibus quæ addunt decollatum à Gulielmo 2, quòd author fuiſſet matrimonii Mariæ cum Colino de Brabantia.
[p] Hanc Meierus eandem facit cum ſuperiore.
[q] Ex vita Philippi Boni, inter cuius conſiliarios recenſetur.
[r] Interfuit venditioni Comitatus anno 1421.

Digitized by Google

I. B. GRAMAYE INCREMENTVM NAMVRCENSE.

Pars ſexta.

IN

Digitized by Google

IN ET DECREMENTVM COMITATVS.

VT antiquiora illa & obſcuriora prætercam; Inuenio Comitatum Namurcenſem, vt nunc eſt, occupare potiorem partem pagi Lummenſis & Lomacenſis, inque illo [a] VValciodorus hoc [b] Bronium deſcribitur:
Pagi Sabis, in quo [c] Monaſterium S. Fredegundi,
Pagi Muhanienſes in quo [d] Egeſines,
Pagi [e] Darmienſes in quo Flerutum,
Pagi [f] Condruſti in quo Antina.
Contingere aut etiam partẽ occupare pagorum [g] Tiracienſis, [h] Flamennenſis, [i] Ardennenſis, [l] Thuinenſis, [m] Bellemontenſis, [n] Brabanticenſis, [o] Haſbanienſis, [p] Florinẽſis, [q] Foſſenſis.
Qualiter autem hi pagi, quos authoritate diplomatum ſtatuo, ſiti fuerint, Icon poſtea ſubjiciendus repræſentabit.
Definio autem veteres Comitatus inter Moſam & Sabin Libinenſem, Tyrienſem, Biolenſem, Prizerienſem, Caſtellanias VValincurtenſem, Floreffienſem, Montis Aquilenſem, Bouinenſem. Sabis, Gerpinienſem. Vltra Sabin inter Ornum & Pietonem Comitatus Goſcelienſem, Darmienſem, Marbaſienſem, Caſtellaniam Veteris Villæ, Circa Ornum & Mehaniam Comitatus Lernutenſem

a confirmatio VValciodori an. 946 citat.
b Confirmatio Bronieẽſis a. 932 ſic deſcribet.
c citatur in Cameracẽſi diplomate anni 980.
d citatur in Leodicenſi diplomate anni 1062.
e citatur in Gemblacẽſi diplomate anni 962.
f citatur in donatione Luduuici Regis facta Ebroino Comiti.
g diplomata Latienſia meminerũt.
h diploma Luduuici R. ſupradictũ.
i diploma VValciodori ſupradictũ.
l diploma Lobienſe anni 992 nominat.
m Annales nominant. n diploma Gemblacenſe ſupradictũ. o diplomata Trudonopolis & alia multa nominant. p Florinenſia monumenta nominant. q nominat chronicon Leod.

tenſem, & Mehanienſem. Caſtellaniam Mehaniæ. Inter Ornum & Sabin Caſtellaniam Golſinienſem. Inter Mehaniam & Moſam Comitatus Laudenſem, Hungonienſem, Haſbanienſem, Nameçenſem, Caſtellaniam nouæ Villæ. Vltra Moſam Comitatus Bellefortenſem, Hanelaniẽſem, Bochẽſem, Caſtellanias Andennenſem, Sanſonenſem, Moſanam, Honrenſem, Rendarcenſem, Poliuacenſem, Haſterienſem. Atque hæc omnia ſuis locis cōfirmabo diplomatibus aut ſcriptis veteribus, quę fuerunt in tractu illo, qui nunc Namurci Comitatus vocatur, qui qualiter coaluerit videndum.

NAmurcum veteris Ardennæ partem fuiſſe nemo vnquam dubitauit.

Glomerici iuriſdictio verſus Ardennam & Durbutum ſe extendit, Odoarii circa Sabin.

Hidulphi Dynaſtæ etiam latè per Ardennæ ſyluas.

Naymo circa Namurcum & Moſam dominatus eſt, vt puto tentum.

Theodoricus verſus Dionantum extendit imperium.

Almaricus Territorium de Feix cum caſtro Sanſonenſi dotale acquiſiuit.

Raginerus Dux & ſucceſſores per Flamennam Condruſtumque imperitarunt.

Gerardus & Beringerus in Lomacenſi plurima poſſederunt, & hic aduocatiam Bronienſem acquiſiit, Robertus Darmienſis Comitatus partem adiecit.

Atque

Digitized by Google

Atque hæc quidem antiquis expreſſi nominibus, deinceps recentibus ſua daturus.

Robertus itaq; in Flerucenſi territorio multa acquiſiuit, & veterem villam cum vxore poſſedit.

Adelbertus cum vxore Thenas & alia Haſbaniæ loca obtinuit, & Bouinienſem deſtrictum recepit.

Rotbodo vicos aliquot in Ardenna & ius ad Comitarũ Brugeronſenſem.

Albertus 2 Aduocatiam VVaſeggæ & Bronii beneficium Brugeronenſe.

Albertus 3 Aduocatiam Andennenſem anno 1107. *anno 1035.*

Virdunenſem Vice-comitatum, ius in Bulónienſem *anno 1031.* *anno 1033.*

Ducatum.

Godefridus Allódium Floreffienſe, & ius ad Luceburgum.

Henricus Luceburgum, Rupes, & Durbutum,

Balduinus villas duas in Muhanienſi Comitatu,

Philippus emptione ab Abbate Indenſi trientem villarum de Seille, Sclain, Holſdain. *anno 1209.*

Petrus à Roberto de Bioul nemus Malaniæ & Bioli. *anno 1213.*

Philippus à Ioãne Horion ſyluas circa Moſam, quas nũc Grandepratum habet. *anno 1220.*

Balduini tempore nihil acquiſitum.

Guido beneficium Polliuacæ ab Henrico Luceburgẽſi *anno 1280.*

beneficium 100 marcarum in Glennes à Valerano Salzeburgenſi. *anno 1285.*

Villam Renais, Horenbecq, S. Cornelis, Brakel, Suerlin-

1280. ge, VVaendeke, & Ecceile 4000 librarum ab Abbate ſancti Cornelii.

Petegemium ab Arnoldo Domino Ciſonienſi,

Balliolum à Ioanne Dampetræo.

anno 1298. Fainiæ Caſtrum ab Ægidio Barlamontano,

Præter varia minoris tituli bona & agros à diuerſis emptos, itemque alia quæ liberis primi matrimonii reliquit, in Flandria, &c.

anno 1285 Ioannes aggeres inter Axelam & Schaffingam, inde nomen Namurci retinentes reſectos anno 1321.

Sluſam & alia in Flandriis.

anno 1344. Gulielmus 1 & mater eius à Iohanne R. Bohemiæ caſtrũ Poliuachæ cum præpoſitura, Maioratum de Falize, Forines, d'Aſſaul, de VVaing, de Hayn, de Schaltin, de Lignõ, de Fallamaigne, de Hammes, de Fecault, de Martin, de viræul. Emerunt & caſtrum Bellefortis ab Ægidio Faucon,

anno 1363. con, Valecuriam à VVerico Valcurienſi,

anno 1345. A Balduino de Mouſtier & Iohanne Eſpangions feuda in Freyres & de la reſpaille,

anno 1343. Ab Euſtachio de Seraing feudum de Engheſies,

A Ioanne Marbais feudum in Bioul,

A Margareta VVeſemalia bona in Fleru,

A Theobaldo de Leſees Aduocatiam Luſtinii & ſyluæ

anno 1370. Acremontanæ.

anno 1370, 1374, 1375. Contra Leodienſes per ſententiam Romanorũ obtinuit

Sub Flerucenſi. vicos Tamines, Brangnees, le Conte Fontenelles, & Gil-

Sub Bouinienſi. liers Mertines, Gerpines, Humignees, francq vigniers,

Court

Digitized by Google

Court de Betōſart, Bernieres, Ferieres, Gordines, Somerees, & Fontenelles apud VValcuriam.

Hemptines, nertoye le ban de Sorines de liz dinant le chaueye, Iaueley, Garmes, & Pecherolles ſumale, Naueche. *Sub Pollinache.* *Sub VVaſcige.*

Velaines & Ramineaul. *ſub Vieſuille*

Gulielmus 2 Bethuniam, Ioannes vltimus, VVynedaliam.

Ad extremum ſtructam à Carolo 5 arcem ſui nominis vulgò inter oppida Namucenſia recenſent. *anno 1555.*

DECREMENTVM COMITATVS.

PErdidit ea quæ Arduennates aſſeruabant circa Ardennam Naymo.

Albertus 3 Bulonium & Virduni Vice-comitatum.

Henricus cæcus Thenas Haſbaniæ, cum aliis ibidem. *anno 1189.*

Balduinus Luceburgum. *anno 1188.*

Philippus illuſtris Rupes & Durbutum. *anno 1199.*

Philippus à dolabra quicquid nemoris vltra Moſam verſus Ardennam vſque ad Archiam ſyluam. *anno 1122.*

Henricus Viennenſis vſumfructum veteris villæ & Golſiniæ. *anno 1229.*

Ioannes 1 Sluſam. *anno 1329.*

Gulielmus 2. iterum Sluſam antea recuperatam. *anno 1386.*

Ioannes vltimus VVynendale. *anno 1419.*

I. B.

Digitized by Google

I. B. GRAMAYE

INDEX,

Pars ſeptima.

Digitized by Google

Nomen.	Agnomen.	Annus obit⁹.	Loc⁹ſepulturę,	inſignia.
Glomericus	Durbutenſis.	a.710.	Neuſtriæ	*Sigillum bipartitū præferens ſcutū cum faſcia, & crucem cum carbunculo.*
Odoarius	Floreſſienſis	778.	Methelocienſe cęnobium	
Hidulphus	Arduennas	809	Toleianum cęnobium	
Martinus	infelix.	847	D.Matthæi Treueris	
Lampertus	formidabilis	876	S.Arnulphi Metis	
Loherus	ſuperbus.	916	S.Vitoni Virduni	
Fredericus	Saltuenſis	930	Metis vt puto.	
Sadigerus	Iuſtus,	....	Virdunum.	
Raginerus	Magnus	1001	Aurelianum	*Scutū bipartitū ex Francia & Lotharingia inſignibus.*
Ricuinus	Virdunenſis	1049	D. Marię Namur.	
Bona	Moſellanica	810	Ayli campi	*Scutum aureū duabus nigris diſtinctum faſciis.*
Carolus	Francus.	circa 820	....	
Ermengardis	Lotharienſis.	842	D.Virginis apud Altiſiodo:	
Naymo	Dux.	circa a. 900	....	
Theodoricus	longimanus.	circa 940	Bronium vt puto.	
Almaricus	pugnax	....	....	
Gerardus	animoſus	998	Bronium aut D. Virginis.	*Sigillum equeſtrē tātum prætulit, ſūt tamen qui volunt vſos inſignibus Lotharin.*
Beringerus	fidelis	1016	Gerpinium Namurci	
Robertus	Harpax.	1067	D. Albani Namurci	
Albertus	felix.	1102	D. Albani	
Rotbodo	perfidus	1139	Floreſſia	
Albertus	pius.	1196	Floreſſia	
Albertus	pacificus	1195	D.Waldetrudis Montibus	*Leonis effigiē prætulerunt.*
Godefridus	Floreſſienſis	1212	D. Albani Namurci	
Henricus	cęcus	1221	....	
Balduinus	animoſus	1226	Vaucellenſe cęnobium.	*Leonem integrum prætulit.*
Philippus	illuſtris	1264	Eubęa	
Petrus	Cortenæus	1305	Felinenſe cęnobium	
Philippus	à dolabra	1330	Pariſiis D.Franciſci	*Leonem ſed cum faſcia tranſuerſa.*
Balduinus	Conſtantinopolitanus	1335	Spaltemenſe cęnob.	
Guido	Dampetræus	1336	Albanis Namurci	
Ioannes	Polipater	1337	D. Franciſci Famaguſtę	
Ioannes	Pruſſienſis	1391	D. Franciſci Namurci	
Guido	Affabilis	1418	Ibidem	*Faſcia poſt annū 1383 omiſit.*
Philippus	Tertius	1429	D. Albani	
Gulielmus	diues			
Gulielmus	Golſinienſis			
Ioannes	infelix			

P Bre-

Breuiculus Manuſcriptorum Codicũ, quibus vſus ſum.

Hiſtoria Leodicenſis, arigeri Abbæ Lobienſis, Anſelmi preſbyteri,& Religioſi Aureæ Vallis, & I. Bruſthemii Scholaſtici, beneficio D. Ioannis Curtii Toparchæ Dopeii mihi communicatæ.

Alia Ioannis vltramoſani, per D. Gulielmum Carondeletum Crupeti Toparcham tradita.

Alia ex cænobio Gemblacenſi,

Alia ex Trudonenſi,

Alia ex cænobiis D D. Iacobi & Laurẽtii apud Leodios mihi ſubminiſtrata.

Alia ex bibliotheca N. Boulii Decani ad D. Virginis Na-(murci.

Hiſtoriam Namurcenſem habui, aut potiùs catalogum Comitum,

Ex Gemblacenſi cænobio, per I. Libion loci Priorem,

Alexandri monachi S. Andreæ aliud chronicon,

Iaceæ notarii aliud per Decanum Bouliũ mihi traditũ.

Ex bibliotheca I. Damin Archidiaconi Namurc.

Ex bibliotheca Reuerendiſſimi Namurcenſis aliud.

Ex bibliotheca I. Aucherii aliud.

Vſus ſum chronicis cænobiorum prouinciæ,& Codice veteri Floreffienſi, vbi per annos multa notatu digna digeruntur.

Vſus ſum Regiſtris monumentorum Comitatus per D. Lombaerts Penſionarium & alios mihi exhibitis, ex quibus ſunt quæ laudaui paſſim diplomata Comitum.

His adde manu-ſcriptos, quos annotaui in fine hiſtoriæ meæ

Digitized by Google

meæ Brabanticæ.
Nomina Idolorum Namurci cultorum.
Neptunus ſub nomine Namurci.
Diana ſub nomine Murciæ ibidem, & apud Murcij
Eiuſdem nomine Dionæ apud Dionantum.
Mercurii ſub nomine Haſterii apud Haſterium,
Eiuſdem incerto nomine in caſtro Sanſonenſi.
Apollinis ſub nomine Arcii in ſylua iuxta Bioul,
Eiuſdem ſub nomine ſolis in ſoliſmontana ſylua.
Veneris ſub nomine Fredæ apud Freyres,
Herculis ſub nomine VValli, i. exteri, apud Valcuriam.
Martis apud Marciam Dominarum.
Iouis apud Iuodium.
Brunehildis in ſylua non procul à Pauce, vbi ara hodieque videtur.

Syllabus propriorum nominum in diplomatibus Namurci à me repertorum.

Aldebertus idem quod Albertus. *Aelbrecht* i. nobilitatem ferens. *Adelbertus.*
Albiert vernaculo Sermone idem.
Albero in diplomatibus etiam, vt puto, idem.
Adela, Adelheydis, Aliis pro Adelheide. *Aliit* i. nobilis.
Arno i. Arnoldus, *Art* ſonat tenens Aquilam aut genium.

Berno i. Bernardus, *Beirnardt* ſonat vrſi genium.
Beringerus i. Beringarius.
Baſtinus i. Sebaſtianus, *Baſtien.*
Belis i. Sybilla, *Biel.*

Digitized by Google

Col. *Colinus* & fortè *Colardus* etiam i. Nicolaus. *Claes.*
Clarbaldus i. Clarembaldus, *Claerbout*, i. cito clarus.

Dompnus i. Dominus.

Ercembaldus i. Erboldus, *Arbout* ſonat cerebrum velox.
Ericus i. Henricus, *Henrich* ſonat procul diuitem.
France & *Franiko* idem cum Franciſco. *Frans* ſonat liberum.
Frego i. Fredegandus. *Freigo* i. pacem optans.
Gerthardus, *Geraldas* i. Gerardus. *Gerardt* i. conqueſtor.
Gozelo, *Godo* i. Godefridus, *Godefroy* ſonat bonam pacem.
Guliermus i. Gulielmus. *Guillam* ſonat caſſidem ſylueſtrem.
Guedericus, *Gualtherus* i. ſimilia per Vedericus, Valterus, &c.
H.Luduuicus i. Ludoicus, *Lodvvick* ſonat forti cedentem.
Haymo, *Haymaricus*, Almaricus eadem Almaurij.
Iole. *Iolendis* i. Iolenthis, *Iolé*, alacrem ſonat.
Irmgardis i. Ermgardis, *Ermken* i. cuſtos honoris.

Lantbiertus i. Lambertus *Lambrecht* i. terram ferens.
Lietbertus i. Libertus, *Librecht* i. amico genio.

Municerius i. Manaſſes.
Menna i. Amandus, *Amand.*
Notbertus i. Norbertus.
Naymo i. Namanus, *Niemas* ſonat nouum virum.
Oltbertus. *Oberus*, i. Obertus. *Obbert* i. *ferens Senium.*
Oduarius i. Odilo vel Odulphus.
Pero i. Petrus. *Pierre.*
Quebbo, & *VVebbo* idem quod VViboldus.
Rotbertus, *Rodbodo*, *Robualdus* i. Robertus, *Robrecht* i. gloria ferens.
Raginerius i. Reynerus, *Reyner* i. caſtæ famæ,
Reylendis, *Reinolda* i. Reynera, idem in feminino.
Rethulphus i. Rodulphus, *Roloff* i. iuuans conſilio.
Steppo i. Stephanus, *Steuen.*
Sigardus i. Sigerus, *Seger* ſonat modeſtum honorem.

Theo

Digitized by Google

Theoduinus i. Dietvvinus, *Ditvvin* ſonat victorem.
Theodoricus i. Dietricus, *Dedrick* ſonat diuitem.

Vedericus i. Fredericus, *Frederich* i. diues pace.
VViltelmus, *VValtermus* i. Gulielmus & Valterus.

Hæc omnia non aſſero ſemper eadem eſſe, ſed duntaxat hoc contendo, docere me poſſe apud Namurcenſes ferè eadem fuiſſe.

Digitized by Google

INDEX

BELLORVM, QVIBVS NAMVRCI COMITES AVT INTER AVT PRÆFVERVNT, DE-

ſignante numerorum priore paginam, poſteriore lineam.

A

Anglicum 78.11.&
Auenionenſe 69.25.

B

Barenſe 65.16.
Rrabanticũ 55.15.& 56.14 & 64.21.& 66.11.& 78.1.
Brugeronenſe 44.9.
Bullonienſe 49.7.& 53.15,

C

Cameracenſe 79.8.
Calitenſe 80.8.
Campanum 46,8.& 59,10.& 61.26.

D

Dyrachienſe 69.1.

F

Francicum 45.15.& 66.21.& 69.21.& 75.18.& 77.10.& 79.15.&
Flandricum. 48.3.& 64.22.& 67.16.& 69.5.& 70.10.& 73.9.& 743.& 76.18.& 80.20.&
Fontenellenſe 39.5.
Florinenſe 45.1.& ſe. 46.3.& 54.11.

G

Germanicum 44.4.
Gelricum 66.12.
Gemblacenſe 41.18.
Grimberganum 53,8.

H

Hãnonicum 71.23.& 73.19.& 75.10.& 76.3
Huyenſe 42.18.
Haſterienſe 47.4.
Hogardenſe 44.18.

I

Imperatorium 39.20.& 40.16.& 44.5.& 46.18.& 69.4.

L

Leodicenſe 44.13.& 47.9.& 50.2.& 53.15.& 54.22.& 55.9.65.4.& 66.3.& 75.8.& 75.27.& 79.20.
Limburgenſe 56.20.
Luceburgẽſe 66.1.& 69.11.& 71.20.& 73.3,& 75.17.
Lotharingicum 47.15.& 48.15.

M

Mechlinienſe 80.12.
Muhanienſe 66.15.

N

Normannicũ 39.24.
Namurcenſe 58.& 59.& 63.& 71.4.& 72.22.& 76.14.

R

Rupefortenſe 57.3.
Rouchevallenſe 38.3.
Rhetelenſe 64.15.

S

Sacrum 78.5.& 25.

T

Trudonenſe 49.25.
Treuerenſe 56.2.

V

Virdunenſe 48.8.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google